

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΡΙΘΜ. 9. — Μάϊος 1842. — ΤΟΜ. Α΄.

ΛΕΙΨΑΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.

(Συνέχεια. ἀπὸ Σελ. 227 Ἀριθμ. 8.)

Β΄ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ.

Εἰς τινὰς τῶν προηγουμένων ἀριθμῶν τῆς Φιλολογίας διελάβομεν λεπτομερέστερον περὶ Νομισμάτων. Λείπεται δὲ νὰ προσθέσωμεν ὀλίγα τινὰ ἤδη περὶ αὐτῶν ὡς πρὸς τὰς ἐπιγραφὰς μόνον.

Ἐκ τῶν διασωζομένων Ἑλληνικῶν νομισμάτων, συγγραφεῖς τινὲς θεωροῦσι τὰ τοῦ Φεῖδωνος βασιλέως τοῦ Ἄργου (ὅστις ἔζη μικρόν τι μετὰ τὸν Ὅμηρον) ὡς ἀρχαιότατα. Ὁ Στράβων καὶ αἱ Ἀρουνδελλίνοι ἐπιγραφαὶ μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος ἔκπε νομίσματα εἰς τὴν νῆσον τῆς Αἰγίνης. Ἄλλ' ἀμφιβάλλεται ἂν τὰ μὲ τ' ὄνομα αὐτοῦ κεχαραγμένα νομίσματα (ἔξ ὧν ἓν σώζεται εἰς τὴν βασιλικὴν συλλογὴν τοῦ Βερολίνου), ἐκόπησαν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἢ μετὰ τὸν θάνατόν του πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ὀνόματός του. — Τὰ τοῦ Ἀμύντου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ὅστις ἔζη περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Κύρου, ἂν ἦναι γνήσια, δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἅτινα διασώζονται. Οἱ εὐρισκόμενοι χαρακτῆρες ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου μέρους Β. ΑΜΙΜΤ ΠΥ Μ. ἐξηγοῦνται οὕτω, βασιλέως Ἀμίμου Μακεδόνων. Χρυσοῦν τι Κυρηναϊκὸν νόμισμα τοῦ Δημώνακτος, ὅστις ἐστάλη ἐκ τῆς Μαντινείας διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς Κυρήνης, ἐπὶ τοῦ Πεισιστράτου, φαίνεται ὅτι ἐχαράχθη μετὰ ταῦτα.

ἦναι εἰς ὄργην, καὶ φωνάζωσι, νομίζει τις ὅτι ἀκούει ἀληθεῖς φωνάς παιδίου. Ἐφορῶσι δὲ πολὺ κατὰ τῶν γυναικῶν, ὅταν μάλιστα εὐρίσκωσιν αὐτὰς ἀπομεμονωμένας, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ελαβον (*). Ἡ ῥίς δὲ αὐτῶν εἶναι πάντοτε μυζώδης, καὶ ἀγαπῶσι μέγας νὰ γλείψωσι τὰς μύξαστων. Τρέφονται δὲ τὰ ζῶα ταῦτα ἀπὸ καρποῦς, ἄρτον, καθῶς καὶ ἀπὸ ἐψημένον κρέας. Ἀγαπῶσι δὲ πολὺ καὶ τὰ ὑγρά, καὶ μάλιστα τὸν οἶνον καὶ τὰ πνεύματα, εἶναι φυσικὰ πολλὰ ἄγρια, καὶ δυσκόλως ἡμερόνονται.

Εὐρίσκονται οἱ Μανδρίλλοι εἰς τὸ χρυσοῦν ἀκρωτήριον καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Λέγεται δὲ ὅτι εὐρίσκονται καὶ εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους.

Παρεκτός τῶν προαναφερθέντων Πιθήκων εὐρίσκονται καὶ ἄλλα διάφορα αὐτῶν εἶδη, τὰ ὅποια ὡς ἄγνωστα εἰς τὰ μέρη μας, καὶ ἔχοντα ὀλίγας διαφορὰς ἀπὸ τὰ προειρημένα, παραλείπονται ἤδη.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ.

Καθῶς ἡ Ἀστρονομία, φυσικῶ τῷ λόγῳ καὶ ἡ Χρονολογία ἦτον ἀτελεστάτη ἀρκετοὺς αἰῶνας καὶ μετὰ τὰς μεγάλας προόδους τὰς ὁποίας αἱ ἐπιστήμαι ἔκαμαν. Ἡ ἀτέλεια αὕτη ἐπήγαγε πρὸ πάντων ἐξ ἡθικῶν καὶ φυσικῶν αἰτιῶν τὰς ὁποίας διὰ τὸ στενὸν τῶν ὀρίωνμας, παραπέμπομεν τὸν Ἀναγνώστην νὰ ἐξετάσῃ εἰς λεπτομερεστέρας θεωρίας.

Πρώτη χρονολογικὴ περίοδος φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ **Ἐβδομάς**, ἥτοι ἑπτὰ ἡμερῶν περίοδος, τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ λαοὶ κατ' ἀρχὰς μετεχειρίσθησαν, καὶ τῆς ὁποίας τὴν βᾶσιν εὐρίσκομεν εἰς τὰς τέσσαρας φάσεις

(*) Ὁ Μανδρίλλος λέγουσιν ὅτι παράγεται ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς λέξεως **Mān**, (ἄνθρωπος) καὶ τῆς Κελτικῆς **Dril**, [ἀσελήγης].

τοῦ σεληνιακοῦ μηνός. Μετὰ τὴν εφεύρεσιν τῆς **Ἐβδομάδος** δὲν ἤρρησαν βέβαια νὰ εἰσάξωσιν εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ καιροῦ ὀλόκληρον τὸν σεληνιακὸν μῆνα, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια, βραχεῖα καὶ εὐαρίσμητος οὔσα, ἦτον ἐπισιθητοτάτη εἰς ὅλους. Μετὰ ταῦτα δ' ἐκ δώδεκα σεληνιακῶν μηνῶν ἐμόρφωσαν ἐπισημοτέραν περίοδον, καλέσαντες αὐτὴν ἐν **ἑν αὐτῶν**, ἥτις καὶ ἔγινε τὸ κυριώτερον στοιχεῖον τῆς χρονολογίας ὅλων τῶν λαῶν. Παρέλαβον δὲ τὸν δώδεκα ἀριθμὸν τῶν μηνῶν κατ' ἀρχὰς, διότι ἐβλεπον ὅτι διὰ τῆς ἐπανόδου τῶν τεσσάρων ὥρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, τοσοῦτον σχεδὸν χρόνον ἔδαπάνη ὁ ἥλιος εἰς τὴν ἐνιαύσιον περιστοφὴν του καθότι ἔνδεκα ἡμέρας μόνον, ὡς γνωρίζομεν, πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἡλιακοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐπανέρχεται ὁ κύκλος δώδεκα σεληνιακῶν μηνῶν. Μικρὸς μ' ὅλον τοῦτο ἀριθμὸς ἀληθῶν ἐνιαυτῶν ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ πόσον ἡ πρώτη αὕτη ὑπόθεσις εἶναι ἐσφαλμένη. Ἐντὸς οὕτω ἐνιαυτῶν, παραδείγματος χάριν, τὸ τέλος τοῦ ἡλιακοῦ ἐνιαυτοῦ μένει ἐνενηήκοντα ἡμέρας ὑπισθεν ἀπὸ τὸν τοῦ ὀγδόου σεληνιακοῦ ἐνιαυτοῦ, ὥστε ἂν ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ἤρχιζεν εἰς τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον, ὁ ἔννατος ἤθελεν ἀρχίσειν εἰς τὴν ἰσημερίαν τῆς ἀνοίξεως. Ἐντεῦθεν δ' ἐπήγαγεν ἡ ἀνάγκη τῶν ἐμβολίμων, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθησαν ἀμέσως ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ βλέπομεν πανταχοῦ ὅτι διὰ νὰ συνάπτωσι τὰς κινήσεις τοῦ ἡλίου μὲ τὰς τῆς σελήνης, καὶ νὰ συμφωνῶσι τὰς διαφόρους τοῦ πολιτικοῦ ἐνιαυτοῦ ἐποχὰς, ὡς πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, προσέθετον καὶ ἕτερον σεληνιακὸν μῆνα μεταξὺ τινῶν ἐνιαυτῶν. Ὁ δὲ τρόπος οὗτος τῶν ἐμβολίμων διαφέρει κατὰ τὰ ἔθνη ἐκ τῆς μιᾶς ἐποχῆς εἰς τὴν ἄλλην, καθόσον οἱ ἄνθρωποι προέβαινον εἰς τὴν ἀκριβεστέραν γνῶσιν τῆς κινήσεως τῶν δύο μεγάλων ἀστέρων, τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

Τοιοῦτον σεληνιακὸν ἐνιαυτὸν εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸ τῆς Ἰουλιανῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ ἐνιαυτὸς τῶν Αἰγυπτίων ἦτο βέβαια

κατ' ἀρχὰς σεληνιακὸς καὶ σεληνο-ηλιακὸς, μετὰ ταῦτα δ' ἔγινε καθαρῶς Ἡλιακός, πλὴν δὲν δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς μεταλλαγῆς ταύτης. Ἐκ τῆς ἀρχαιότητος δὲ τοῦ βασιλείου τῆς Αἰγύπτου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ ἡλιακὸς ἐνιαυτὸς διεδέχθη πρῶτιστα τὸν σεληνιακόν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ταύτην, διότι βλέπομεν μάλιστα ὅτι καὶ ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Μωϋσέως, ὁ ἐνιαυτὸς τῶν Αἰγυπτίων ἦτο σεληνιακός, ἐπειδὴ ἄλλως, καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἤθελον διατηρήσειν, ἐξερχόμενοι τῆς Αἰγύπτου, τὸν ἡλιακὸν μῆνα εἰς τὸν ὁποῖον ἤθελον εἰσθαι συνειθισμένοι, καὶ ὅς τις εἶναι ἀρμοδιώτερος βέβαια. Ἄλλ' ὅπως ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, οἱ Αἰγύπτιοι διώρθωσαν τὸ χρονολόγιον αὐτῶν κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου πρὸ τοῦ Ἡροδότου. Ἄλλ' ὁ χρόνος αὐτῶν ἦτον ἀκριβῶς ἐκ 365, ἡμερῶν αἰτινες διηροῦντο εἰς δώδεκα μῆνας ἐκ τριάκοντα ἡμερῶν καὶ πέντε ἐπαγομένας. Οὕτω δὲ (κατὰ τὸν ἤδη ἐν χρήσει ἡλιακὸν ἐνιαυτὸν) ἐντὸς τεσσάρων ἐνιαυτῶν ἐπερίσσευε μία ἡμέρα, ἐντὸς 120 ἐνιαυτῶν εἰς μῆν, καὶ ἐπομένως 365 ἡμέραι ἢ ὀλόκληρος πολιτικός ἐνιαυτὸς ἐντὸς 1460 ἡλιακῶν ἐνιαυτῶν, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐρχόμενος ἐνιαυτὸς ἐκαλεῖτο μέγας ἐνιαυτὸς, διότι μετὰ 1461 ἢ πρώτη ἡμέρα τοῦ νέου πολιτικοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπανήρχετο κατ' ὃν χρόνον καὶ ὁ ἥλιος ἦτον εἰς τὸ αὐτὸ ζωδιακὸν σημεῖον πρὸ 1461 ἐτῶν. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Σοθιακὸς κύκλος, διότι μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ ἡλιακὴ ὕψωσις τοῦ Σειρίου, παρὰ τῶν Αἰγυπτίων καλουμένου Σοθίς, ἐπανήρχετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ πολιτικοῦ ἐνιαυτοῦ. Πότε δὲ ἤρχισεν ὁ περίφημος οὗτος κύκλος ἀγνοεῖται, πλὴν ἐωρτάζετο μεγάλως παρὰ τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡ χρονολογία τῶν Ἑλλήνων ἦτο σεληνο-ηλιακὴ. Ἡ προερχομένη δὲ ἐκ τῆς μεταλλαγῆς τῶν τεσσάρων ὥρῶν ἀσυμφωνία τῶν δύο τούτων ἐνιαυτῶν ἐκίνησεν αὐτοὺς νὰ φαντασθῶσι τὰς καλουμένας διετετριδάς, τε-

τραετηριδάς, ὀκταετηριδάς, ἐννεαδεκαετηριδάς. Ἡ Ὀκταετηρίς, π. χ. ἦτον ὀκτῶ χρόνων σεληνιακῶν περίοδος, τῆς ὁποίας ὁ τρίτος, ὁ πέμπτος, καὶ ὄγδοος ἐλάμβανον ἓνα μῆνα τριάκοντα ἡμερῶν, καλούμενον (ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων) Ποσειδεῶνα β'. Ὡστε μετὰ ὀκτῶ τοιούτους ἐνιαυτοὺς παρήρχοντο, 2922 ἡμέραι, αἰτινες κάμνουσιν ὀκτῶ ἡλιακοὺς χρόνους ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ ἐνὸς τεταρτημορίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἦτον ἀκριβές, διότι οἱ 99 παρελθόντες σεληνιακοὶ μῆνες δὲν διέφερον εἰμὴ 10 σχεδὸν ὥρας ἀπὸ τοῦ 8 ἀληθεῖς ἡλιακοῦ ἐνιαυτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ μικρὰ αὕτη διαφορὰ καταντᾷ εἰς μίαν ἡμέραν ἐντὸς εἴκοσι σχεδὸν ἐνιαυτῶν, ὁ περίφημος Ἀθηναῖος ἀστρονόμος Μέτων περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, (430 πρ. χρ.) ἐπρότεινε τὴν ἐννεαδεκαετηρίδα ἢτοι σεληνο-ηλιακὸν κύκλον, 19 ἐνιαυτῶν, μετὰ τοὺς ὁποίους διατρέχουσιν ἀκριβῶς 235 σεληνιακοὶ μῆνες, ὥστε αἱ νεομηνιαὶ ἐπέστρεφον κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἡλιακοῦ χρονολογίου. Οἱ δὲ 235 σεληνιακοὶ διηρέθησαν εἰς 110 μῆνας ἑλλειπεῖς ἢ ἐξ' εἴκοσι ἐννέα ἡμερῶν, καὶ 125 μῆνας πλήρεις ἢ ἐκ 30 ἡμερῶν. Μῆνες δ' ἐμβόλιμοι προσετέθησαν μετὰ τοὺς τρίτους, πέμπτους, ὄγδους, ἐνδεκάτους, δεκάτους τρίτους, δεκάτους ἔκτους καὶ δεκάτους ἐννάτους χρόνους τοῦ σεληνιακοῦ κύκλου. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐκ τούτου προήρχετο πάλιν διαφορὰ, μικρὸν τι μετὰ τὸν Μέτωνα, ὁ Κάλλιππος ἐτετραπλασίασε τῶν δέκα ἐννέα ἐνιαυτῶν τὸν κύκλον καὶ ἐκ τῶν 76 ἀφήρσε μίαν ἡμέραν. Ὁ δὲ Ἰππαρχος τέλος ἐτρόποποίησε τοῦ Κάλλιππου τὴν περίοδον, τετραπλασιάσας αὐτὴν καὶ ἀφαίρεσας μίαν ἡμέραν ἐκ τοῦ 304ου ἐνιαυτοῦ. Αἱ διορθώσεις αὗται αἰτινες ἐβελτίωσαν τοῦ Μέτωνος τὸν κύκλον, ὀλίγον ἦσαν εἰς χρῆσιν, διότι ὁ λαὸς ἔμενεν εἰς τὴν περίοδον τῶν 19 ἐνιαυτῶν, ἧτις καὶ εἶναι ἀκριβεστέρα παρ' ὅσον τὴν ἐνόμιζε καὶ αὐτὸς ὁ Μέτων. Αὕτη δὲ ἡ τῶν 19 ἐνιαυτῶν περίοδος τοῦ Μέτωνος καλεῖται Σεληνιακὸς κύκλος, ἢ κύκλος Σελήνης, καὶ ὁ

ἀριθμὸς τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦ τρέχοντος κύκλου λέγεται ὁ Χρυσοῦς Ἀριθμὸς. Ἐκλήθη δ' οὕτω διότι οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκπλαγέντες ἀπὸ τοῦ Μέτωνος τὴν ἀνακάλυψιν ἔγλυφον καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον μὲ χρυσᾶ γράμματα ἐπὶ τινος στήλης τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἡ σειρά μᾶς φέρει εἰς τὴν χρονολογίαν τῶν Ῥωμαίων. Ὁ ἐνιαυτὸς συνεστήθη καὶ προσδιωρίσθη ἐκ 304 ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου ὃς τις συνέθεσε δέκα σεληνιακοὺς μῆνας, ἔχονς τῆς διαιρέσεως τῶν ὁποίων εὐρίσκεται εἰσέτι εἰς τῶν τελευταίων μηνῶν τὰ ὀνόματα. Ὁ Νουμᾶς ἀνεμόρφωσε τὸ σύστημα τοῦτο, προσθέσας δύο μῆνας τὸν Ἰανουάριον εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν Φεβρουάριον εἰς τὸ τέλος, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ τῶν ἄλλων μηνῶν τὰ ὀνόματα· ὥστε ὁ πολιτικὸς ἐνιαυτὸς συνέκειτο ἐκ 12 σεληνιακῶν μηνῶν ἀποτελῶν 355 ἡμέρας μόνον. Διὰ τὴν ἀμυγνῶν σύμφωνον μὲ τὰς κινήσεις τοῦ ἡλίου ὁ Νουμᾶς ἐπρόσθεσε καὶ 22 ἡμέρας ἐμβολίμους μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς καὶ 23 ἡμέρας μετὰ 4 ἐνιαυτοὺς, καὶ ἐκ τούτου δὲ ἔγειναν μικροὶ τινες μῆνες μετὰ τὸν Φεβρουάριον, Μαρκεδόνοιοι καλούμενοί. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐντὸς τεσσάρων πολιτικῶν ἐνιαυτῶν ἀπετελοῦντο 1465, ἐνῶ τεσσαρες χρόνοι ἡλιακοὶ ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ $\frac{1}{4}$ δίδουσι μόνον 1461 ἡμέρας, βλέπομεν ὅτι ἐπερίσσευον 4 ἡμέραι, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγενῶντο ἀτοπήματα ἅτινα καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἐπέφερον μεγάλην σύγχυσιν εἰς τὴν πολιτείαν.

Πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἀτοπήματος τούτου ὁ δικτάτωρ ἀκάλεσεν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας τὸν Ἕλληνα Ἀστρονόμον Σωσιγένην, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεφόρτισε τὴν ἀναμόρφωσιν καὶ τὸν ἐκ νέου διοργανισμὸν τοῦ χρονολογίου. Ὁ Σωσιγένης παρέστησε κατὰ πρῶτον ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ προσεχοῦς πολιτικοῦ ἐνιαυτοῦ ἦτον ἐμπρὸς 67 ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἀληθῆ ἐποχῆν του, καὶ διὰ τῆς ἐμβολῆς ἀκόμη τοῦ Μαρκεδονίου. Ἐμόρφωσε λοιπὸν δύο νέους μῆνας, οἵτινες μετὰ τοῦ Μαρκεδονίου ἔφερον εἰς 15 μῆνας ἢ 445 ἡμέρας τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον. Ἦτο δὲ ὁ 708 τῆς Ῥώμης καὶ ὁ 45.

πρ. Χρ.) ὅστις καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκλήθη ἐνιαυτὸς συγχύσεως. Διὰ τὴν προσδιορίσασιν δὲ τὴν ἀκριβῆ τάξιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ χρονολογίου, διέταξαν ὥστε ὁ ἐνιαυτὸς νὰ ἦναι ἡλιακὸς, συγκαίμενος ἐκ 365 ἡμερ. καὶ $\frac{1}{4}$. Τρεῖς ἐνιαυτοὶ ἐμελλον νὰ ἦναι τακτικῶς ἐκ 365 ἡμερῶν μόνον, ὁ δὲ τέταρτος εἶχε 366 ἡμέρ. διὰ τὰ τέσσαρα τεταρτημόρια τῶν τεσσάρων ἐνιαυτῶν.

Διεφύλαξαν ἐπομένως τὰ ὀνόματα, τὴν τάξιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν μηνῶν, ὡς τὰ διέταξεν ὁ Νουμᾶς, παρεκτός μόνον ὅτι ὁ Φεβρουάριος διετήρησε τὴν δευτέραν τάξιν. Ἡ δ' ἐμβολίμος ἡμέρα ἐκάστου τεταρτου ἐνιαυτοῦ ἐβάλλθη εἰς τὸν Φεβρουάριον ὅστις εἶχε 28 ἡμέρας μόνον. Διατί δὲ ὠνομάσθη ὁ τοιοῦτος ἐνιαυτὸς Βίσεκτος ἢ Δίσεκτος, θελομεν ἀναφέρειν ἀκολουθῶς.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς Ἰουλιανῆς χρονολογίας τὴν ὁποίαν ἐπὶ τοῦ Αὐγούστου ἐδέχθησαν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Πάραυτα δ' ἔπαυσεν ἡ χρῆσις τῶν διαφορῶν ἐνιαυτῶν καὶ ἰδίως τοῦ μεγάλου Αἰγυπτιακοῦ ἐνιαυτοῦ, ὃς τις διετηρεῖτο τοῦλάχιστον εἰς τῶν σοφῶν τὰ συγγράμματα. Ἀλλὰ καὶ μ' ὅλον τοῦτο πάλιν τὸ ἀναμορφωθὲν Χρονολόγιον δὲν ἦτο διόλου ἀνελλιπές. Ἐπειδὴ ἐβασίζετο εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἡλιακοῦ χρόνου ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ ἐνός τεταρτημορίου, ἕκαστος πολιτικὸς χρόνος ἦτο μακρότερος τοῦ ἀληθοῦς ἡλιακοῦ χρόνου 11' 10." $\frac{1}{4}$ Εἶναι δ' εὐκόλον νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν ἡμέραν ἐντὸς 129 ἐνιαυτῶν, τὸ ὁποῖον καὶ προΐοντος τοῦ χρόνου ἐπέφερον ἀνεπαισθήτως προσθήκην τινὰ ἡμερῶν, ἕως οὗ τὸ 1582 κατήντησαν παράνω τοῦ ἀληθοῦς ἐνιαυτοῦ 10 ἡμέραι τὸ ὁποῖον καὶ ἐπεχειρίσθη νὰ διορθῶσιν ὁ Πάπας Γρηγόριος ΙΙΓ'.— Τὴν φροντίδα τοῦ πράγματος τούτου ἀνέλαβεν ὁ Ῥωμαῖος Ἀστρονόμος Ἀλοῦσιος Λίλλιος, ὁ Κλάβιος καὶ τινες ἄλλοι, θέλοντες δ' οὗτοι νὰ κάμωσι νὰ συμφωνήσῃ ὁ πολιτικὸς μετὰ τοῦ ἡλιακοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀφῆρσαν 10 ἡμέρας ἐκ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1582, ὥστε μετὰ τὰς 4 τοῦ μηνὸς ἠρίψθησαν 15— Καὶ διὰ τὴν ἀπορύγωσιν ἐπομένως τὴν ἀνανέωσιν

τοῦ προτέρου λάθους, ἐπειδὴ, ὡς προεῖρηται, ἐντὸς τῶν 129 ἑνιαυτῶν ὑπερτερεῖ μία ἡμέρα, καὶ ἐπομένως ἐντὸς τῶν 387 τρεῖς ἡμέραι, διὰ τοῦτο ἐθέσπισαν ὥστε ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ν' ἀφαιρῶνται τρεῖς βίσεκτοι ἢ ἐμβόλιμοι ἡμέραι, καὶ μόνον ὁ τελευταῖος ἑνιαυτὸς ἐκ τῶν τεσσάρων αἰώνων νὰ ᾖ βίσεκτος, οἱ δὲ τελευταῖοι ἑνιαυτοὶ τῶν λοιπῶν αἰώνων, οἱ ἕως τότε βίσεκτοι ἐκλαμβάνομενοι, νὰ ᾖναι κοινοί. Οὕτω λοιπὸν ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ὁ 1700, 1800 καὶ 1900 δὲν εἶναι βίσεκτοι πλέον, ἐνῶ ὁ 2000, ὁ 2400, ὁ 2800 κτλ. θέλουσιν εἶσθαι. Κατὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἡ διαφορά τοῦ παλαιοῦ Μηνολογίου καὶ τοῦ νέου ὑπῆρχε κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα 10 ἡμέραι, κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον 11, κατὰ τὸν δέκατον ἔννατον 12, ὥστε τὴν σήμερον τὸ Νέον ἢ Γρηγοριανὸν Μηνολόγιον προχωρεῖ δώδεκα ἡμέρας τοῦ Παλαιοῦ ἢ Ἰουλιανοῦ Μηνολογίου.

Ἡδιόρθωσις αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ἀκριβῶς ἀνελλιπής, ἀν αἱ 3 ἡμέραι ἀνταπεκρίνοντο ἀκριβῶς μὲ τοὺς 400 ἑνιαυτούς· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι μόνον 387 ἑνιαυτοί, προέρχεται μικρὸν τι λάθος, ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι περισσεύει μία ἡμέρα εἰς 4000 χρόνους. Μένει δὲ εἰς τοὺς Ἀστρονόμους νὰ διορθώσωσι καὶ τοῦτο, ἀφαιροῦντες ἀκόμη μίαν βίσεκτον κατὰ πᾶσαν περίοδον 40 αἰώνων.

Τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ Γρηγορίου ἐδέχθησαν πάραυτα ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης, παρεκτὸς ἡμῶν καὶ τῶν Ῥώσων. Οἱ δ' Ἀγγλοὶ ἐδέχθησαν αὐτὴν τὸ 1752.

Ἔπεται Συνέχεια.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΒΛΑΧΙΑΣ.

Κατὰ τοὺς πρώτους σχεδὸν χρόνους τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, οἱ ὑπὸ τὸ ὄνομα Βλαχία, Μολδαυία καὶ Τρανσυλβανία διηρημένοι τὴν σήμερον τόποι σχηματίζουσι τὸ πάλαι βασιλεῖον τῶν φοβε-

ρῶν ἐκείνων Δάκων, οἵτινες καταγόμενοι ἐκ τῶν Σκυθῶν ἢ Σαρμάτων, τοσοῦτον τρομεροὶ ὑπῆρξαν, ὡς τε, (ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Δεκεβάλου) καὶ αὐτὴν κατετρόμαξαν τὴν Ῥώμην, καὶ ἐβίασαν τὸν αὐτοκράτορα αὐτῆς Δομιτιανὸν νὰ παραδεχθῆ ἄτιμον εἰρήνην καὶ νὰ τοὺς πληρώσῃ ἐτήσιον φόρον. Ὁ ἄξιος ὁμως αὐτοκράτωρ Γραϊανὸς ἠδυνήθη νὰ περιστείλῃ τὴν αὐξανομένην αὐτῶν δύναμιν, καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν Δακίαν εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν (106 ἀπ. χρ.), εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐστάλησαν ἀποικίαι ἐκ τῆς Ῥώμης.

Μέχρι τοῦ τρίτου αἰῶνος ἡ Δακία ἔμενεν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ῥώμης. Ἀλλὰ διάφοροι φυλαὶ Γερμανικαὶ δὲν ἔλειψαν νὰ ἐφορμῶσι συχνάκις κατ' αὐτῆς, καὶ ὅσον μάλιστα ἡ αὐτοκρατορία τῆς Ῥώμης κλίνοῦσα εἰς τὴν πτώσιν της, δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ τὴν ὑπερασπισθῆ. Ἐπὶ δὲ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Αὐρηλιανοῦ (270—275) παρεχωρήθη εἰς τοὺς Οὐννοὺς, ἄποσυρθέντων τῶν Ῥωμαίων ἀποίκων εἰς ἑτέραν χώραν. Ἀφοῦ δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πολεμικοῦ βασιλέως τῶν Οὐννων Ἀτίλλα (453 ἀπ. Χρ.) διελύθη τὸ Οὐννικὸν βασιλεῖον, οἱ Γεπίδαι καὶ Ὀστρογότθοι ἐστερεώθησαν εἰς τὴν Δακίαν. Ἀκολούθως δ' ἔγιναν οἱ Δάκοι λάφυρον τῶν Λομβαρδῶν, οἵτινες ἐξηφάνισαν τοὺς Γεπίδας, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰουστιανοῦ (527—565) ἐκυρίευσαν τὴν Ἰταλίαν· μετὰ ταῦτα δ' ἐκυριεύθησαν οἱ ὑπὸ τῶν Ἀβάρων ἢ τῶν Λευκῶν Οὐννων, οἵτινες ἐτόλμησαν καὶ αὐτὸ τὸ Βυζάντιον ν' ἀπειλήσωσι, καὶ οἵτινες ἐξωλόθρευθησαν παρὰ τοῦ Ἡρακλείου (610—641).

Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μέχρι τοῦ ἐνάτου αἰῶνος εὐρίσκομεν ὅτι ἡ Δακία ἐξουσιάζετο παρὰ τῶν Σλάβων καὶ τῶν Βουλγάρων, οἵτινες διελθόντες τὸν Δανούβιον, ἐκυρίευσαν τὰς εὐκάρπους ἐκεῖνας χώρας, καὶ συνηνώθησαν μετὰ τῶν ἐντοπίων. Ἄν δὲ πρέπη νὰ πιστεύσωμεν τοὺς συγγραφεῖς, εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ὀφείλεται ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος Βλάχος, ὅπερ ἐδόθη εἰς τοὺς κατοίκους. Διότι οἱ Σλάβοι συνειθίζοντες νὰ λέγωσι τοὺς

Ῥωμαίους Βλάχους, ἢ Βλάσσους, ἔδωσαν τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ εἰς τὸν λαὸν ὃς τις ἐκυβερνᾷ κατὰ τοὺς νόμους αὐτῶν.

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι αἱ κατὰ πρῶτον ἐλθούσαι ἀποικίαι τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν Δακίαν, ὠδηγοῦντο παρά τινος Φλάκκου, ἐξοῦ ὁ τόπος ἐκλήθη Φλακκία καὶ ὁ λαὸς Φλάκκος, ὅπερ αἱ Σλάβοι μετέστρεψαν εἰς τὸ Βλακκία ἢ Βλαχία. Ἄλλ' ἂν ἐξετάσωμεν αὐτοὺς τοὺς κατοίκους τῆς χώρας, βλέπομεν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτα ἠκούσθη εἰς τὴν Ἱστορίαν περὶ τὸν δωδέκατον αἰῶνα, καὶ ὅτι ἐδίδετο εἰς αὐτοὺς μόνον παρὰ τῶν ξένων, ἐνῶ αὐτοὶ μέχρι τῆς σήμερον καλοῦνται ἀκόμη Ῥομάν (Ῥωμαῖοι). Συγχρόνως δὲ τότε Σλάβοι τινὲς συνενωθέντες μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Δακίας ἐσύστησαν ἰδιαιτέραν ἀποικίαν ματαξὺ τοῦ Ὀλτου ποταμοῦ καὶ τοῦ Δανουβίου, διὰ ν' ἀποφύγῃσι τὰς συνεχεῖς τῶν βαρβάρων καταδρομὰς· ἐκλεξάν ἀρχηγὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωσαν τὸ ὄνομα Μπάννας, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ καλουμένου Μπαννάτου, μητρόπολις τοῦ ὁποῖου εἶναι ἡ Κραϊόβα.

Ἀπὸ τοῦ ἐνάτου μέχρι τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος ἡ Δακία ὑπέφερε τὴν καινὴν τύχην τῆς Γραικορωμαϊκῆς Ἀυτοκρατορίας, ἐφορμημένη ὑπὸ τῶν Βαρβάρων, ἐξ ὧν οἱ Σκύθαι μάλιστα καὶ Τάταροι τοῦ Τσιγκούϊς—Χὰν κατερήμωσαν σχεδὸν αὐτήν. Ἡ Βλαχία ἐξήτησε τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Οὐγγαρίας, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην (καθ' ἣν ἐβασίλευεν ὁ Λουδοβίκος Α'. 1382) ἐφάνη ὁ πρῶτος Βοϊβόδας τῆς κυρίως λεγομένης Βλαχίας (*) Ῥαδούλλο νέγκρο, ἢ Ῥοδόλφος ὁ μέλας. *Εκ-

[*] Ἡ Βλαχία τὸ πάλαι ἐμπεριελάμβανε καὶ τὴν ἰδίως λεγομένην Βλαχίαν καὶ τὴν Μολδαβίαν, καὶ διηρετο εἰς ἀνωτέραν ἢ μεϊζονα, Βλαχίαν, καὶ εἰς κατωτέραν ἢ ἐλάσσονα Βλαχίαν· ἡ μεϊζων ἐκαλεῖτο καὶ Ματροβλαχία, καὶ ἀκολουθῶς ἐκλήθη Μολδαβία, ἀπὸ τοῦ Μόλδα Ποταμοῦ, καθὼς ἀκόμη καὶ Καραμπογδανία ἀπὸ τινος ἡγεμόνος Μπογδάνου, μ' ὅλον ὅτι ἕτεροι ἐτυμολογοῦσι τὴν λέξιν ἐκ τῶν τουρκ. Καρα [μέλας] καὶ Μπογδαί [σιτος]. Ἡ δὲ ἐλάσσων Βλαχία, ἢ καὶ Οὐγκροβλαχία καλουμένη, διαφυλάττει τὴν σημερινὴν τὸ ὄνομα τοῦτο.

τοτε δ' αἱ χῶραι αὗται ὑπὸ ἰδίους Βοϊβόδας ἀνελάβον, καὶ οἱ Βλάχοι βαδμηθὸν, ὄντες γυμνασμένοι εἰς τὰς τέχνας τοῦ πολέμου, ἠδυνήθησαν νὰ ματαιώσωσι τοὺς κατ' αὐτῶν σκοποὺς τῶν Οὐγγρων, καθὼς ἀκόμη καὶ τῶν πλησιοχώρων αὐτῶν Τούρκων, οἵτινες ὁμῶς τελευταῖον ἐπὶ τοῦ Βαϊαζήτου Α'. (1495) ἔκαμαν αὐτοὺς ὑποτελεῖς φόρου, ἂν καὶ ἐκυβερνῶντο πάλιν ἀπὸ ἰδίου αὐτῶν Βοϊβόδας.

Ὀλόκληρον σχεδὸν αἰῶνα οἱ Βλάχοι ἠγωνίσθησαν νὰ μείνωσιν ἀνεξάρτητοι ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ Τούρκοι μάλιστα ἤρχισαν νὰ θεωρῶσι τὴν Βλαχίαν ὡς ἴδιον αὐτῶν κτῆμα, καὶ ἔκτισαν εἰς αὐτὴν καὶ ἴδιον φρούριον τὸ Γιουρβίβον. Τελευταῖον δὲ Μωάμεθ Β' κυριεύσας πρῶτον τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐφώρμησεν ἔπειτα καὶ κατὰ τῆς Βλαχίας, (*) ἐδίωξε τὸν Βοϊ-

[*] Χάριν περιεργείας προσέθετομεν ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Κοῦμα τὰ περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Βλαχίας ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ.

Ἀπὸ Τραπεζοῦντος ἐξεστράτευεν ὁ Μωάμεθ εἰς τὴν Βλαχίαν διὰ νὰ τιμωρῆσιν τὸν ἄγριον Βοϊβόδαν Βλάδιον, τὸν ἐπονομαζόμενον Διάβολον καὶ Πασσαλιτῆν, ὅστις ἔλαχε νὰ πασσαλῶν Τούρκους, νὰ ἐκδέρῃ τοὺς ἀπρόκουςτου, καὶ νὰ καμῆν ἀνηκούστους ἀπανθρωπίας. Ὁ Μωάμεθ ὤργισθη κατ' αὐτοῦ ὅχι διὰ τὰς κακουργίαςτου, ἀλλὰ διότι δὲν τοῦ εἶχεν ἀποπληρώσει τὸν ἐτήσιον φόρον, 10,000 φλωρία, καὶ διὰ τοῦτο ἤθελε νὰ βάλῃ ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας τὸν μείρακα ἀδελφόντου Ῥαδούλιον, ὅστις ὑπέχετο διὰ τοῦτο εἰς τὸν Σουλτάνον, καὶ μὲ τὸ κάλλοστον ἀνέπασε τὰς αἰσχράς του ἐπιθυμίας. Ἐστειλε πρῶτον τὸν κυβερνήτην τῆς Βιδίνης μαζῇ μὲ ἄλλον ἐπίσημον Τούρκον εἰς τὸν Βλάδιον διὰ νὰ ζητήσῃ τὸν φόρον, καὶ νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ ὑπάγῃ προσωπικῶς εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἀλλ' ὁ Βλάδιος πιάσας αὐτοὺς, τοὺς ἐπασσάλωσεν ὁμοῦ καὶ ὄλους τοὺς ἀκολουθούτων, καὶ μετὰ τοῦτο ὤρμησας μὲ τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν Βουλγαρίαν, τὴν ἐληλάτησε, καὶ ὑπέστρεψε σὺν 24,000 αἰχμαλώτους Τούρκους καὶ Βουλγάρους, τοὺς ὁποίους ἐπασσάλωσεν ὄλους. Ἐλύσσαζεν ὁ Μωάμεθ ἀκούσας ταῦτα. Ἐστειλε διὰ ἑξῆς 250,000 στράτευμα, καὶ αὐτὸς μὲ στόλον διὰ τῆς μαύρης θαλάσσης καὶ τῶν στομιῶν τοῦ Δανουβίου ἐφθασαν ἔμπροσθεν τῆς Βιδίνης [Μαῖον, 1462]. Ὁ Βοϊβόδας τῆς Μολδαβίας συνεμάχη μὲ αὐτόν. Μετὰ πολλὰς ἀντιστάσεις κατέφυγεν ὁ Βλάδιος εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ ὁ Μωάμεθ λεηλατήσας τὴν χώραν καὶ ἐνθρονίσας εἰς αὐτὴν τὸν Ῥαδούλιον, ὑπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ ἀναρίθμητα λάφυρα.

βόδαν αὐτῆς καὶ ἐπέβαλε νῆον Βοϊβόδαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πασᾶ διὰ τινων ἰδιαιτέρων του συμφωνιῶν μετὰ τῶν Βλάχων. Ἀκολούθως ὅμως ἡ κυριαρχία τῶν Τούρκων ἐπεκτάθη εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ μέγα μέρος αὐτῆς ὑπέκυψεν ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτῶν κυβέρνησιν, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἀνήγειραν διάφορα εἰς αὐτὴν φρούρια.

Κατὰ τὸ 1593 Βοϊβόδας τις, καλούμενος Μιχαῆλος, συνέλαβε τὸν σκοπὸν ν' ἀποκρούσῃ τοὺς Τούρκους, ὥστε καὶ ὁ Μωάμεθ Γ.' (μ' ὄλον ὅτι μετὰ ἰσχυροῦ στρατεύματος ἐφόρμησε κατ' αὐτοῦ), ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς Θελήσεις του. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ Μιχαήλου ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ τῆς διχονοίας αἰτινες ἐβασίλευσαν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ κλήρου καὶ τῶν εὐγενῶν, ἐπεσεν ἡ Βλαχία καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Σουλτάνων, οἵτινες καὶ ἀνεύωσαν εἰς αὐτὴν τὸν φόρον, καὶ τὰ ὅποια εἶχον προνόμια εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Βοϊβόδα.

Ἀφοῦ δὲ οὕτως οἱ Τούρκοι ἐξεμελιώθησαν εἰς τὴν Βλαχίαν, ἤρχισαν νὰ μεταβάλλωσι τοὺς ἐντοπίους αὐτῆς ἄρχοντας, καὶ διώρισαν κατὰ πρῶτον τὸ 1630 ἡγεμόνας Γραικοὺς. Λέων Στέφανος, ἦτον ὁ πρῶτος γραικὸς ἡγεμὼν ἢ αὐθέντης τῆς Βλαχίας, (*) καὶ περὶ τέλη τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος τὸ Βουκορέστιον ἐγενεν ἡ καθέδρα τῆς Βλαχίας. Ἐκτοτε δὲ ἡ Βλαχία ὡς καὶ ἡ Μολδαυία, ἤλλαξαν συχνάκις τοὺς ἡγεμόνας των, πίπτουσαι κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ κατὰ καιρὸν βιζύρη εἰς χεῖρας Κροατῶν, Πολωνῶν, Γραικῶν, Ἰταλῶν, ἕως οὗ ἠνώθησαν καὶ τὰ δύο πριγκιπάτα εἰς ἓν, καὶ ἀποκλειστικῶς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος ἐδόθησαν εἰς τοὺς Φαναριώτας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. — Οἱ ἐπισημότεροι τῶν κατὰ ΙΖ'. αἰῶνα ἡγεμόνες τῆς Βλαχίας ἦσαν Κωνσταντῖνος ὁ Βεσσαράβας, οὗτινος καθαιρεθέντος εἰσῆχθη ὁ Γραικὸς Μίχνας, κλειδοποιοῦ υἱός. — Οἱ Γκι-καὶ πατῆρ καὶ υἱός· Ράδουλος ὁ υἱός τοῦ πρώτου γραικοῦ

(*) Τῆς Μολδαυίας πρῶτος γραικὸς Βοϊβόδας διωρίσθη ὁ Ἀλέξανδρος Ἡλίας, πρῶην ἀρχιερέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ἡγεμόνος Λέοντος· Βόρνικος Ἀντώνιος καὶ ἄλλοι. — Εἰς δὲ τὸν μετὰ τῆς Ῥωσσίας πόλεμον τῆς Τουρκίας κατὰ τὸ 1677, ἡ Βλαχία καὶ Μολδαυία ἔπαθον οὐ μικρὰν βλάβην.

Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος (υἱὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου) ἦτον ὁ πρῶτος ἐκ τῶν Φαναριωτῶν ὅς τις ἡγεμόνευσε καὶ εἰς τὰ δύο ὁμοῦ Πριγκιπάτα. Ὑπὸ τὸν διάδοχον αὐτοῦ Κωνσταντῖνον (ἦτοι περὶ τὰ 1740) ὁ τόπος οὗτος ἐχάρη ἀρετὴν εἰρήνην. Κατὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος, ὅτε διηγέρθη ὁ μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ῥωσσίας πόλεμος, ἡ Τουρκία ἔχασε τέσσαρα ἔτη τὰ πριγκιπάτα ταῦτα, τὰ ὅποια ὅμως ἀνέλαβε πάλιν διὰ τῆς γενομένης εἰρήνης τὸ 1774. Ἀλλ' ἡ Αὐτοκρατορίσσα Αἰκατερίνη, ὑπερασπιζομένη τοὺς κατοίκους τῶν χωρῶν τούτων, ἔκαμεν ἰδίαις τινὰς συνθήκας μετὰ τῆς Τουρκίας, δι' ὧν ἐξησφαλίζετο ἡ θρησκεία, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ζωὴ αὐτῶν, καὶ ἐτέθη ἡ ὑπεράσπισις τῶν συμφερόντων τῆς Βλαχίας ὑπὸ τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλ. πρέσβυν τῆς Ῥωσσίας. Τὸ 1781 ὁ Ἀβδούλ Χαμίδ ἀνεύωσε τὰ προνόμια ταῦτα. Ἀλλ' ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ἐλησμονήθησαν αἱ συνθήκαι αὗται, οἱ Ῥῶσοι καὶ Ἀυστριακοί, (κατὰ τὴν ἐκρηξιν μάλιστα τῆς Γαλλικῆς Μεταπολιτεύσεως 1760) ἐκυρίευσαν πάλιν τὰ πριγκιπάτα ταῦτα, ἅτινα ὅμως καὶ ἀπεδόθησαν διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἰασίου, ἐπὶ τῆς βάσεως τῶν πρώην συμφωνιῶν. — Κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ παρόντος αἰῶνος διὰ τὴν μετὰ τοῦ Ἀυτοκράτορος Ναπολέοντος συμμαχίαν τῆς Τουρκίας, οἱ Ῥῶσοι ἐξουσίασαν πάλιν τὰ Πριγκιπάτα ἀπὸ τοῦ 1806 μέχρι τοῦ 1812· τελευταῖον ὅμως, διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκορεστίου, ἐπανελήφθησαν αἱ πρότεροι συμφωνίαι, καὶ ἐθεσπίσθη κατὰ ἐπταετίαν μόνον ν' ἀλλάσσωνται οἱ ἡγεμόνες. — Μετὰ τὴν κατὰ τὸ 1818 ἡγεμονίαν τοῦ Καρατζᾶ, ὅς τις φοβερισθεὶς ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, ἐγκατέλειπε τὴν χώραν τοῦ πρὸς καιρὸν, οἱ Βοϊάρδοι κατέφυγον εἰς τὸν Σουλτάνον, ζητοῦντες ν' ἀφήσῃ εἰς τὸ Διβάνιον των (Συμβούλιον) τὴν ἐξουσίαν τῶν Πριγκιπάτων,

καὶ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Γραικῶν, ἀλλ' ἡ προτασίς των αὐτῆ ἀπερίφθη, καὶ ἐστάλη εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ γνωστὸς Ἀλέξανδρος Σούτσος, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποῦ (1821), καὶ οἱ Βλάχοι ἐκινήθησαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος, καὶ σημεῖα ἐπαναστάσεως ἐφάνησαν εἰς αὐτούς. Τελευταῖον ὁμως μετὰ μακρὸν καὶ αἱματοσταγῆ πόλεμον τῆς Ῥωσσίας κατὰ τῆς Τουρκίας, ἡ κυβέρνησις τῶν χωρῶν τούτων ἔλαβεν ἄλλην μορφήν, (διὰ τῆς συνθήκης τῆς Ἀνδριανουπόλεως) τὴν ὁποίαν καὶ ἐξησφάλισεν εἰς αὐτὴν ὁ περίφημος ἀρχιστράτηγος τῆς Ῥωσσίας Κισλέφφ.

Κατὰ τὴν λεγομένην λοιπὸν νέαν ταύτην συνθήκην, ἡ Μολδοβλαχία εἰς τὸ ἐξῆς κυβερνᾶται ὑπὸ ἑνὸς ἡγεμόνος ἐκλεγομένου δι' ἐκτάκτου συμβουλίου ὑπὸ τῶν πρωτίστων (ἢ τῶν Βοϊάρδων) διὰ τῆς συγκατανεύσεως τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς ἀμφίσεως τῆς Τουρκίας. Ὁθεν θεωρεῖται ὡς ἴδιον ἔθνος κατὰ τὸ παρὸν τὸ Πριγκάτον τοῦτο. Ἡ γενικὴ συνέλευσις, (ἔχουσα τὴν νομοθετικὴν δύναμιν μετὰ τοῦ ἡγεμόνος) σύγκειται ἐκ τεσσαράκοντα τριῶν μελῶν, προεδρευομένων παρὰ τοῦ Μητροπολίτου τῆς Βλαχίας.

Ὀλίγα τινὰ τῶν ἀξιωματῶν τῆς Βλαχίας θέλομεν ὑποσυνάψειν ἐνταῦθα μετὰ μεγάλης συντομίας.

Ὁ ἡγεμὸν τοῦ τόπου καλεῖται, ὡς προεῖρηται ἤδη Βοϊβόδας (κατὰ Σαρματικὴν, ὡς λέγεται, φωνήν) καὶ Γοσποδάρ (κατὰ τὴν Σλαβονικὴν). Μετὰ τὸν ἡγεμόνα εἶναι ὁ Μ'πάννος, τὸ ὁποῖον ὄνομα ἐδίδοτο κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς ἄρχοντας τοῦ Μπαννάτου, τῶρα δὲ ὁ ἔχων τὸν τίτλον τοῦτον ἐλευθέρως εἰσέρχεται εἰς τὸ συμβούλιον, (ἢ τὸ Διβάνιον ὡς λέγεται) εἰς δὲ τὴν κυβέρνησίν του τὸν ἀντιπροσωπεύει τοποτηρητῆς του ὑπὸ τὸ ὄνομα Καϊμακάμης.

Τέσσαρες Βόρνικοι, ἐκ τῶν εὐγενῶν, εἶναι δικαιοματικῶς μέλη τοῦ διβανίου μετὰ τὸν Μπάννον καὶ τὸν Μητροπολίτην. Θεωροῦσι δὲ καὶ δικαστικὰς οὗτοι ὑπόσεις.

Δύο Λογοθέται, μέλη καὶ οὗτοι τοῦ συμβουλίου

δηλοποιοῦσι τὰς διδομένας ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καὶ ἐπιβεβαιουμένας παρὰ τοῦ ἡγεμόνος.

Ὁ Σπαθάριος, μέλος τοῦ διβανίου, ἔχει τὴν ἀνωτέραν κυβέρνησιν τῶν στρατιωτῶν.

Ὁ Βεστιάριος εἶναι ὁ ἀρχιταμίας, καὶ ὡς τοιοῦτος ἐμβαίνει εἰς τὸ διβάνιον.

Ὁ Ποστέλικος ἔχει τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Μυστικοσυμβούλου παρὰ τῷ ἡγεμόνι.

Ὁ Διβάν — ἐφέντης εἶναι ὁ ἐξ ἀπορόρητων τοῦ Διβανίου.

Τὰ κατώτερα ὑπουργεῖα εἶναι

Ὁ Κλοτσιάρος, πρὸς τιμὴν μόνον ἔχων τὸν τίτλον τοῦτο ὁ Ἀγᾶς, ὅστις ἐκτελεῖ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ ἀστυνόμου εἰς τὸ Βουκορέστιον, καὶ ὁ Κόμισσος, ἢ Ἀρχιῖποκόμος τοῦ ἡγεμόνος.

Μετὰ ταῦτα δὲ εἶναι καὶ οἱ μικρότεροι οὗτοι τίτλοι ὁ Καμινάριος ὁ Χαρμάκης, ὅστις ἐκτελεῖ τὰς ἐγκληματικὰς ἀποφάσεις, καὶ ἐπιστατεῖ εἰς τοὺς Τσιγκάνους. Ὁ Παχάρνικος ἢ ἀντιγραφεὺς, ὁ Στόλνικος καὶ μετ' αὐτούς εἶναι πέντε ἢ ἕξ τίτλοι πρὸς τιμὴν μόνον. Οἱ μεγάλοι ὑπουργοὶ εἶναι 4, ἤτοι ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν εἰσόδων μετ' αὐτούς δ' εἶναι ὁ γραμματεὺς, ἢ ἐπιτροπὴ τῶν λοιμοκαθαρτηρίων, καὶ ἡ τῶν φυλακῶν.

Μητρόπολις τῆς Βλαχίας εἶναι τὸ Βουκορέστιον, ὡς εἴρηται, τῆς Μολδαβίας, τὸ Ἰάσιον. — Τὸ Βουκορέστιον εἶχε, κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν Φάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ λαμπρὸν Γυμνάσιον, σχολαρχούμενον παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Λάμπρου τοῦ Φωτιάδου κτλ.

ΥΛΙΚΟΣ ΔΙΟΡΓΑΝΙΣΜ. ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

„Τοῦ πλούτου ἂν ἐπιθυμῆς νὰ λάβῃς νοστιμάδα,
Τοῦ κόπου πρώτων νὰ γενθῆς, φίλε μου, τὴν πικράδα.“
Κιν. Γνώμ.

„Ἐὰν πλούσιος δὲ γίνῃς, μὴ ποτέσου λησμονήσης,
Σ' τὴν καλύβην τοῦ πλοσίου συχνὰ τ' ὄμμα σου νὰ στήσης.“
Πέρσ. Γνώμ.

Ἡ τροφή, ἡ σκέπη καὶ τὰ ἐνδύματα εἶναι αἱ φυσικαὶ
μας ἀνάγκαι. Ὁ ἄνθρωπος ἄλλως δὲν δύναται νὰ ἐξοικονομήσῃ αὐτάς, εἰ μὴ διὰ τοῦ κόπου. Καὶ ὅταν μὲν
ὁ κόπος οὗτος περιορίζηται εἰς τὴν συλλογὴν ἀπλῶς τῶν
πρώτων ὑλῶν καὶ τῶν προϊόντων τῆς φύσεως, ἀποτελεῖ τὴν
καλυμμένην Γεωργικὴν, ὅταν δὲ, εἰς τὴν μὲρψωσιν
αὐτῶν κατὰ διαφόρους ἀνάγκας, τὴν χειροτεχνίαν,
καὶ τελευταῖον, ὅταν περιορίζηται εἰς τὴν μετακομιδὴν
αὐτῶν κατὰ τὰς χρείας μας, ἀποτελεῖ τὸ Ἐμπορίου.
Διὰ τῶν τριῶν δετούτων ὁμοῦ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ
προμηθεύσῃ τὰς χρείας του, νὰ ἐπαυξήσῃ τὰς ὑλας καὶ
τὰ προϊόντα, ἐνῶ ἄλλως ἀφινεμένη εἰς ἑαυτὴν ἡ Φύσις,
μόλις ἠδύνατο νὰ ἐξοικονομήσῃ πολλά φειδωλὴν τροφήν
εἰς μικρότατον ἀριθμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Οἱ τρεῖς οὗτοι τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας κλάδοι, (δύναμενοι νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς πολλοὺς ἄλλους) ἔχουσι
μεγάλην πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα, καθότι καὶ οἱ τρεῖς
ἄλλοι κυρίως δὲν δύναται νὰ πράξωσι παρὰ ἢ νὰ καταστήσωσιν
ἐπωφελεῖ καὶ χρήσιμα πράγματα ἅτινα πρότερον δὲν ἦσαν
τοιαῦτα, ἢ νὰ ἐπαυξήσωσιν ἐπὶ πλέον τὴν ὠφέλειάν των.
Ὁ γεωργός, σπείρων κόκκον σίτου φέροντα ἀκολούθως
δεκαπλάσια ἢ εἰκοσιπλάσια, δὲν προάγει βέβαια τὸ
προϊὸν τοῦτο ἐκ τοῦ μηδενός, ἀλλὰ (βοηθούμενος ὑπὸ
ἰσχυροῦ προστάτου τῆς φύσεως), κάμνει ὡς τε διάφοροι
ὑλαὶ ἐντὸς τῶν στοιχείων τῆς γῆς, τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ
ὑδατος διεσχορπισμέναι νὰ μετασχηματιθῶσιν εἰς
κόκκους σίτου. Τὸ κηκίδιον, τὰ ῥινίσματα τοῦ σιδήρου,

καὶ τὸ ἀραβικὸν κόμμι εὐρίσκονται κατ' ἰδίαν εἰς τὴν φύσιν.
Ὁ ἔμπορος καὶ ὁ χειροτέχνης συνενόουσι αὐτὰ ὁμοῦ, καὶ ἐκ
τῆς συνθέσεως αὐτῶν προάγουσι τὸ μέλαν ὑγρὸν, ὅπερ
μεταχειρίζονται εἰς διαφόρους χρείας. Ἡ σύμπραξις δ'
αὕτη τοῦ ἐμποροῦ καὶ τοῦ χειροτέχνου εἶναι ἀνάλογος
μὲ τὴν τοῦ γεωργοῦ, ὅς τις πράττει σχεδὸν τὰ αὐτὰ
μὲ ἐκείνους.

Ὁ ἄνθρωπος ἀφ' ἑαυτοῦ δὲν δύναται νὰ πράξῃ οὐδεμίαν
ὑλὴν, δύναται ὅμως βοηθούμενος παρὰ τῆς φύσεως, ὡς
εἴρηται, νὰ καταστήσῃ ὠφέλιμον τὴν ὑλὴν, τὸ ὅποῖον
εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος τοῦ κόπου του. Διὰ τὴν
δόσιν ὅμως ἀξίαν εἰς τι πράγμα, δὲν ἀρκεῖ μόνος ὁ
κόπος, ἀλλὰ χρειάζεται ἀκόμη καὶ ἄλλα τινὰ προύπαρχοντα
μέσα χωρὶς τῶν ὁποίων ἢ εὐφυΐα καὶ ἀγχίνοια ἤθελον
μένει ἀνεέργητοι. Ταῦτα δὲ εἶναι.

α'. Τὰ ὄργανα καὶ ἐργαλεῖα τῶν διαφόρων τεχνῶν.
Ὁ γεωργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ οὐδὲν χωρὶς τοῦ λίθου,
τῆς ἀξίνης καὶ τοῦ πτύου του, ὁ ναύτης χωρὶς τῆς
κώπης του, καὶ ὁ χαλκεὺς χωρὶς τῆς σφύρας καὶ τοῦ
ἀκμωνός του.

β'. Τὰ χρησιμεύοντα πρὸς δαπάνην παντὸς συνεργούντος
εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου ἢ τοῦ προϊόντος. Ναι μὲν,
ταῦτα γενικῶς ἀποδίδονται ἀκολούθως ἐκ τῆς τιμῆς
τοῦ ἔργου ἢ τοῦ προϊόντος εἰς τὸ ὅποῖον ἐνασχολεῖται
τις· ἀλλ' εἶναι ἀναγκαῖον νὰ καταβληθῶσι πρότερον.

γ'. Αἱ ἀκαλλιέργητοι ὑλαὶ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ
μεταβάλωμεν εἰς προϊόντα διὰ τοῦ κόπου. Αἱ ὑλαὶ
αὗται πολλάκις γεννῶνται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, ἀλλὰ
γενικώτερον εἶναι προϊόντα προὔπαρξαντος κόπου,
ὡς ὁ σπόρος τοῦ σίτου, τὰ μέταλλα, ἅτινα ἐξήχθησαν
διὰ τοῦ κόπου τοῦ μεταλλουργοῦ, βότανα μετακομισθέντα
παρὰ τοῦ ἐμποροῦ ἐκ τῶν περάτων ἴσως τῆς γῆς.

Ὁλων τῶν τοιούτων ἄρθρων ἡ ἀξία δύναται νὰ ὀνομασθῇ
ἴσως καθ' ἡμᾶς Προακτικὸν Κεφάλαιον.

Καὶ τὰ νομίσματα δ' ἀκόμη τὴν σήμερον δύναται νὰ θεωρη-

δῶναι ὡς ἄρδρον τοῦ Προακτικοῦ κεφαλαίου, καὶ ὅσον μεταχειρίζονται αὐτὰ πρὸς εὐκολίαν τῆς μεταλλαγῆς τῶν προϊόντων, ἀνεῦ τοῦ ἐποίου ὁ προκαταβληθεὶς κόπος ἤθελεν εἶσθαι κατὰ μίγα μέρος μάταιος.

Ἀκολουθῶς θέλομεν ἐξετάσει πῶς τὸ κεφάλαιον, ὑποκείμενον πάντοτε εἰς φθοράν, ἐνόσω εἶναι εἰς χρῆσιν, κατὰ μίαν μορφήν, ἀναλαμβάνει ὑπὸ ἄλλην, μὲ πλειοπράν ἢ ὀλιγωτέραν αὐξήσιν τῆς ἀξίας του.

Ἄρκει δὲ τώρα νὰ σημειώσωμεν καὶ πάλιν ὅτι ἀνεῦ τοῦ κεφαλαίου ὁ κόπος δὲν δύναται νὰ προάξη οὐδὲν, καὶ ἐπομένως ὅτι τὸ κεφάλαιον πρέπει νὰ συνεργάζεται, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτω, μετὰ τοῦ κόπου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΙΨΕΩΝ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ.

Δύο κυρίως ἐκλείψεις γίνονται ἐπαισθηταὶ εἰς ὅλους μας, ἡ τοῦ Ἡλίου καὶ ἡ τῆς Σελήνης. Καὶ ἡ μὲν τοῦ Ἡλίου ἐκλείψις γίνεται ὅταν ἐμπίπτῃ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Γῆς ἢ Σελήνης, ἡ δὲ τῆς Σελήνης, ὅταν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἡλίου ἐμπίπτῃ ἡ Γῆ. Εἶναι δὲ αἱ ἐκλείψεις ἡ ὀλικαί, ὅταν ὅλος ὁ ἥλιακός δισκος ἢ ὁ σεληναῖος ἐκλίπῃσιν, ἡ μερικαί, ὅταν κατὰ μέρος μόνον. Καλοῦνται δὲ προσέτι καὶ κεντρικαί, ὅταν τὸ κέντρον τοῦ Ἡλίου, τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ἦναι ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας, καὶ δακτυλιοειδεῖς, ὅταν, ἐν ᾧ ἡ ἐκλείψις εἶναι κεντρικὴ, τὰ χεῖλη τοῦ πλανήτου φαίνονται εἰς σχῆμα δακτυλίου.

Ἡ παρατήρησις ὀλικῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου εἶναι ἀρκετὰ περιέργων πρᾶγμα. Ὁ Κλάβιος, γενόμενος αὐτόπτης τῆς συμβάσεως τὸ 1660 Ἀυγούστ. 12, εἰς Κονίμβραν, ἥλιακῆς ἐκλείψεως, λέγει ὅτι τὸ σκότος ἦτον ἐπαισθητότερον τοῦ τῆς νυκτὸς, ὥστε δὲν ἔβλεπέ τις πού νὰ θεῖσῃ τὸν πόδα, καὶ τὰ πετεινὰ ἐπιπτον ἐπὶ τῆς γῆς,

ἐκπεληγμένα ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν σκότος.— Εἰς τὴν κατὰ τὸ 1699 12 Σεπτεμβρ. συμβᾶσαν ἐκλείψιν τοῦ ἡλίου εἰς τὴν Γκρισβέλδιαν, τὸ σκότος ἦτον ἀρκετὰ ἐπαισθητὸν, ὥστε δὲν ἠδύναντο μήτε ν' ἀναγνώσωσι μήτε νὰ γράψωσι. Τινὲς δὲ ἶδον καὶ τέσσαρας ἀστέρας.

Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις συμβᾶσαν ὀλικὴν ἐκλείψιν (Μαΐου 11, 1724), τὸ σκότος διήρκεσε 2 δεύτερα καὶ τρία τεταρτημόρια. Μὲ γυμνοὺς δ' ὀφθαλμοὺς ἶδον τὸν Ἑρμῆν καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὄντας εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μὲ τὸν Ἥλιον· ἐξ αἰτίας τῶν συννέφων ὅμως ἐφάνησαν ὀλίγοι ἀστέρες. Ἀμέσως δ' ὅτε ἐφάνη μικρὸν μέρος τοῦ ἡλίου, τὸ σκότος διεσκεδάσθη ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ ἅπαντα τὰ ἀντικείμενα ἐγειναν ἐπαισθητότατα.— Εἰς τὴν κατὰ τὰ τὸ 1706 ἔμενε τὸ ἐν δωδεκατημόριον τῆς διαμέτρου τοῦ ἡλίου τὸ δὲ φῶς αὐτοῦ ἦτο κάτωχρον· τὰ πράγματα ὅμως διεκρίνοντο εὐκόλως. Εἰς τὸ Μοντπελλιέρον δὲ ὅπου ἡ Ἐκλείψις αὕτη ἦτον ὀλική, παρετήρησαν στέφανόν τινα περὶ τὴν Σελήνην ὠχροῦ φωτός.

Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου εἶναι σπανιώτεραι (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) τῶν τῆς Σελήνης εἰς διωρισμένον τινὰ τόπον, καθότι, ἡ σελήνη μικροτέρα οὔσα τῆς γῆς, καλύπτει μόνον μικρὸν μέρος τῆς σφαιρας μας. Ἀκόμη δὲ ἐπειδὴ ἡ Ἡλιακὴ ἐκλείψις φέρεται ἐκ δυσμῶν εἰς ἀνατολὰς τοσοῦτον ταχέως, ὡς τε περὶ καθ' ἕκαστον λεπτόν 12 Γαλατικὰς λεύγας, ὡς ἐπέχουσα μικρὸν μέρος τῆς γήνινου σφαιρας, ὡς εἴρηται. ἔπεται ὅτι καὶ ἡ ἀρχὴ, καὶ τὸ τέλος, καὶ ἡ διάρκεια, καὶ τὸ ἐκλείπον μέρος τοῦ Ἡλιακοῦ δίσκου εἶναι διάφορα εἰς τὴν αὐτὴν ἥλιακὴν ἐκλείψιν πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς γῆς. Ἐξ ἐναντίας δὲ, ἡ ἐκλείψις τῆς Σελήνης, ὅσον μικρὰ καὶ ἂν ἦναι, εἶναι πάντοτε γενικὴ, διότι εἶναι ὀρατὴ εἰς ὅλους ὅσοι κατοικοῦσι τὸ ἀντιστοιχοῦν μὲ τὴν Σελήνην ἡμισφαίριον τῆς Γῆς.

Προσίομεν ὅτι πᾶσα ἥλιακὴ ἐκλείψις ἀρχίζει μὲν ἐκ τῶν δυτικῶν μερῶν, τελειώνει δὲ εἰς τὰ ἀνατολικά· καθότι ἐπειδὴ ἡ Σελήνη ἀναβαίνει ἐκ δυσμῶν εἰς ἀνατολὰς,

καὶ βαδίζει ταχύτερον τῆς Γῆς, κρύπτει πρῶτον μὲν τὸ δυτικόν μέρος τοῦ Ἡλιακοῦ δίσκου, ἔπειτα δὲ τὸ κεντρικόν, καὶ τελευταῖον τὸ ἀνατολικόν, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας πᾶσα ἐκλείψις τῆς Σελήνης ἀρχίζει μὲν ἐκ τῶν ἀνατολικῶν, τελειώνει δὲ εἰς τὰ δυτικά— Προσέτι δὲ αἱ ἐκλείψεις τοῦ Ἡλίου διαρκοῦσι πολὺ ὀλιγώτερον τῶν τῆς Σελήνης, καὶ εἶναι φανερόν ἐκ πείρας ὅτι αἱ τῆς Σελήνης διαρκοῦσιν ἕως τέσσαρας ὥρας, ἐνῶ αἱ τοῦ Ἡλίου ὄχι πλείότερον τῶν δύο.— Ὑπάρχει δ' ἀκόμη καὶ ἄλλη διαφορά τῶν τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἐκλείψεων, ὅτι αἱ τοῦ Ἡλίου σπανίως συμβαίνουσιν ὀ λ κ α ἰ, διότι ἐπειδὴ ἡ φαινομένη τοῦ Ἡλίου διάμετρος εἶναι πάντοτε μεγαλύτερα τῆς διαμέτρου τῆς Σελήνης, διὰ τὴν ὑπάρχῃ ἐκλείψις ὀλική εἰς μέρος τι τῆς Γῆς, πρέπει νὰ ἦναι κεντρικὴ, ἥτις ὅμως σπανίως συμβαίνει διὰ τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ Ἀστρονομίᾳ αἰτίας, καθὼς ἀκόμη ἀποδεικνύεται καὶ διὰ παρατηρήσεως. Τὸ ἐναντίον δὲ εἶναι εἰς τὴν Σελήνην.

Κατὰ τὸν τοῦ Μέτωνος κύκλον Σελήνης (*) δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν πότε θέλει συμβῆν ἐκλείψις Ἡλίου ἢ Σελήνης. Οὕτω διὰ νὰ ἐννοήσωμεν πόσαι ἐκλείψεις μέλλουσι νὰ γίνωσι κατὰ τὸ 1842, ἀφαιροῦμεν 18 ἐξ αὐτοῦ, καὶ ὅσαι ἐκλείψεις ἐγγίναν εἰς τὸ κατάλοιπον, ἦτοι τὸ 1824, τσαῦται θέλουσι γίνεαι καὶ κατὰ τὸ 1842, ἀργότερον ὅμως δέκα ἢ ἕνδεκα ἡμέρας. Τοῦτο μετεχειρίσθησαν πολλοὶ πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐκλείψεων, καὶ δι' αὐτοῦ ὁ Θαλῆς προσέτι τὴν κατὰ τὸ 603 πρ. Χρ. ἐκλείψιν.— Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐντὸς 18 ἐνιαυτῶν λέγεται ὅτι συμβαίνουσιν ἐκλείψεις 29 τῆς Σελήνης, καὶ 41 τοῦ Ἡλίου ὁραταὶ εἰς μέρος τι τῆς γῆς.

Αἱ ἐκλείψεις τοῦ Ἡλίου ἀναφέρονται παρὰ τῶν ἀρχαίων Συγγραφέων ὡς ἐπίσημα συμβεβηκότα. Ὁ Ἡσαΐας ἀναφέρει περὶ αὐτῶν (ἐν τῷ γ'. κεφαλ.) καθὼς ἀκόμη καὶ ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ Πίνδα-

(*) Ὅρα ἀνωτέρ. Χρονολογία σελ.

ρος.— Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς [Βιβλ. Β'] λέγει ὅτι κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ῥωμύλου, καθὼς ἀκόμη καὶ εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ συνέβησαν ἐλικαὶ τοῦ Ἡλίου ἐκλείψεις καθ' ἃς ἐσκοτίσθη ἡ γῆ τοσοῦτον, ὡς νὰ ἦτο μεσονύκτιον. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι κατὰ τὸ ἕκτον ἔτος τοῦ μεταξὺ Λυδῶν καὶ Μήδων πολέμου, ἡ ἡμέρα μετεβλήθη εἰς παντελῆ νύκτα ἐν τῇ μάχῃ. Ταύτην δὲ τὴν ἐκλείψιν εἶχε προειπεῖν καὶ ὁ Θαλῆς, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ Πλίνιος (Β-2). Περὶ πολλῶν δ' ἄλλων ἡλιακῶν ἐκλείψεων δύναται τις ν' ἀναγνώσῃ ἐκτεταμένως Ἀστρονομικὰς θεωρίας, ὡς τὸν Κοστάριον, τὸν Κεπλέρου, τὸν Πιγέρου καὶ ἄλλους πολλούς.

Κ Α Λ Α Ι Τ Ε Χ Ν Α Ι.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ Ἄρσρ. στ'.

Οἱ κοιοι. Προηγήθημεν (σελ. 108) ὅτι οἱ Ἕλληνες διὰ τοὺς ἰδιαιτέρους οἴκους δὲν κατέβαλον οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν, ἀλλ' ὅτι ὅλη ἡ φροντίς αὐτῶν ἐδίδετο εἰς τὰ δημόσια κτίρια. Ὁθεν καὶ ὀλίγα τινὰ ἔχομεν ν' ἀναφέρωμεν περὶ αὐτῶν.

Περὶ τῶν οἴκων τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Γαλατῶν δὲν γνωρίζομεν σχεδὸν τίποτε. Οὕτε περὶ τῶν οἴκων δὲ τῶν πρώτων Ἑλλήνων ὁ Ὀμηρος μᾶς ἔδωκεν ἀκριβῆ περιγραφὴν, καὶ ἄλλο δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξάξωμεν ἐκ τούτου, εἰμὴ ὅτι οἱ οἴκοι συνήθως εἶχον μικρὰ τεῖχη, μετὰ τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἦτον ἡ αὐλή, καὶ ἀκολούθως τὸ κτίριον. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων δὲ χρόνων τῆς Ἑλλάδος φαίνεται ὅτι διήρουν οἱ Ἕλληνες εἰς δύο μέρη τοὺς οἴκους των, καὶ τὸ ὁποῖον μὲν ἦτο προσδιορισμένον διὰ τοὺς ἀνδρας ἐκαλεῖτο Ἄνδρων ἢ Ἄνδρωνίτις, τὸ δὲ διὰ τὰς γυναῖκας, Γυναικῶν ἢ Γυναικωνίτις, διότι οἱ Ἕλληνες, θεωροῦντες μ' ὄμμα ζηλοτυτίας, ὡς οἱ σημερινοὶ Ἀσιανοὶ, τὰς γυναῖκας των, εἶχον ἰδιαίτερα χωρίσματα δι' αὐτάς εἰς τοὺς οἴκους των, ἐνθα δὲν ἐτόλμα νὰ εἰσέλθῃ αὐτόκλητος ὁ ξένος. Τὰ δωμάτια τῶν γυναικῶν ἐκαλοῦντο

τέγροι θάλαμοι, διότι ἔκειντο εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη. (τὰ ὠία καὶ ὑπερῶα λεγόμενα). Ἡ Πηνελόπη, ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος ὅτι κατὰ κει εἰς τοιοῦτον μέρος, ἔνθα ἀνέβαινον διὰ τινος κλίμακος. (*) Ἀκολουθῶς δὲ ὁ γυναικωνῆτις φαίνεται ὅτι ἦτον πλησίον τοῦ ἀνδρῶνος (εἰς τοὺς ἔχοντας ἐν πάτωμα οἴκους) ἐνδότερον μέρος. Μεγάλη τις αἴθουσα ἦτο προσδιωρισμένη διὰ τὴν συνεργάζονται αἱ οἰκοδόσποιαι μὲ τὰς θραπεινίδας τῶν ἔπειτα δὲ ἦτον ὁ θάλαμος ἢ ὁ κοιτῶν, ὅπου ἐκοιμῶντο, καὶ πρὸ τῆς διὰ τὴν ἐργασίαν αἰθούσης ὁ ἀντιθάλαμος ἔνθα ἐγίνοντο αἱ ἐπισκέψεις μετὰ ταῦτα δ' ἦτο τὸ ἐστιατήριον ἢ τρικλίνιον (ἔνθα ἔτρωγον) καὶ ἄλλα δωμάτια. Ὁ ἀνδρῶνιτις συνέκειτο ἐκ διαφόρων θαλάμων, τῶν μὲν προσδιωρισμένων διὰ τὸ συμπόσιον, τὴν μουσικὴν καὶ τὰ τοιαῦτα, τῶν δὲ διὰ τὴν βιβλιοθήκην. Ἦτο δὲ καὶ αἴθουσα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, χρησιμεύουσα διὰ τὸν οἰκιστὸν περίπατον καὶ τὴν συναναστροφὴν. Εἰς τὴν αὐτὴν ἦτον ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ ἢ τοῦ Λοξίου Ἀπόλλωνος, κάποτε δὲ καὶ εἰς βωμὸς αὐτοῦ. Μικρὰ δὲ τινὰ δωμάτια διακεχωρισμένα ἦσαν προσδιωρισμένα διὰ τοὺς ξένους, τοὺς ὁποῖους οἱ Ἕλληνες συνήθως ἐδέχοντο μὲ θρησκευτικὸν σέβας. Ἦσαν δὲ οἱ οἴκοι σκεπασμένοι μὲ δώματα. ὡς καὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν τὴν σήμερον. Ἡ δὲ θύρα τῶν ἡνοιγε διὰ μοχλοῦ τινός, καὶ αἱ ἀρχαιότεραι κλειδες ὡς περιγράφονται παρὰ τοῦ Ὀμήρου ἦσαν ἀπλῶς μοχλοὶ, καὶ ἐκινουῖντο διὰ τινος ἱμάντος δεδεμένου εἰς αὐτάς. Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους αἱ κλειδες ὠμοιάζαν τὰς ἐν χρῆσει τὴν σήμερον. Ἀλλ' ἡ συνήθεια τοῦ να ἀνοίγωσι τὰς θύρας ἐξωθεν καὶ εἰς τὴν ὁδὸν εἶναι πολλὰ παράδοξος· διότι ἦσαν ἠναγκασμένοι ὅτε ἤθελον εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον.

[*] Κλίμακα ὁ ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο [Ὀδυσ Α'. 330]. Ἡ κλίμαξ ἐλέγετο ἀκόμη καὶ ἀναβαθμὸς, ἀναβαθμῆς, ἀναβαθμῆς καὶ ἀναβαθρον.

ἐξέλθωσι, νὰ κάμνωσι κρότον τινὰ εἰς τὴν θύραν, εἰδοποιῶντες τοὺς διαβάτας ν' ἀπομακρυνθῶσι — Μ' ὁλον ὅτι δὲ οἱ ἰδιαιτεροὶ οἴκοι ἦσαν πολλὰ ἀπλοῖ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δημοσθένους ἦσαν πολλοὶ οἴκοι λαμπρότατοι. Οἱ τῆς Σπάρτης ἦσαν στερεότεροι τῶν οἴκων τῶν Ἀθηνῶν.

Οἱ οἴκοι τῶν Ῥωμαίων ἦσαν ἀπλοῦστατοι, ἀλλὰ μετὰ τὴν λαφυραγωγίαν τῆς Ῥώμης ὑπὸ τῶν Γαλατῶν, ἐγιναν μεγαλοπρεπέστεροι, καὶ μετὰ τὸν δεῦτερον ἐμφύλιον πόλεμον μάλιστα, κατ' ὅσον ἡ πολυτέλεια ἠῆξανε εἰς τὴν πόλιν, οἱ οἴκοι ἐγιναν λαμπρότεροι καὶ ἐσωθεν καὶ ἐξωθεν.—Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἔζων κοινῶς μετὰ τῶν γυναικῶν, ἔπεται ὅτι κατεσκευάζον καὶ τοὺς οἴκους τῶν διαφόρων τῶν Ἑλλήνων.—Μετὰ τὴν θύραν εἴητο τὸ λεγόμενον atrium εἶδος στοᾶς κατεσκευασμένον εἰς ἐπίμηκες τετράγωνον, κατὰ τὰς ἀναλογίας τῶν διαφόρων τάξεων, καὶ μᾶλλον ἢ ἦτον κεκοσμημένον κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ ἰδιοκτῆτου. Ἐν τῷ μέσῳ ἦτο τὸ λεγόμενον ablinum Πέριξ δὲ τῆς αὐτῆς ἦτο στοὰ τις ὅπου εὐρίσκοντο τὰ ἐστιατήρια, οἱ θάλαμοι διὰ τὴν ἐπίσκεψιν, ἢ βιβλιοθήκη, ἢ πινακοθήκη, καὶ τὰ λουτρά. Εἶχον δὲ οἱ Ῥωμαῖοι διάφορα πατώματα εἰς τοὺς οἴκους τῶν συνήθως, καὶ τοὺς κατεσκευάζον πολλὰ ὑψηλοῦς, τὸ ὅποῖον ὁ Αὐγουστος ἐμπόδισε, περιορίσας τὸ ὕψος αὐτῶν εἰς 70 πόδας, ὁ δὲ Ἰραϊανὸς εἰς 60. Εἰς τοὺς οἴκους τῆς ἐξοχῆς μάλιστα μετεχειρίσθησαν ἀπεριόριστον πολυτέλειαν.

ΠΟΙΚΙΛΑ

ARABIKON EΘIMON.

Εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλας ἐριδας καὶ φιλονεικίας τῶν αἰνεάντιδων τῶν Ἀράβων τοσοῦτον ἐξάπτονται, ὥστε πολλάκις ἔρχονται εἰς χεῖρας, καὶ λιθοβολοῦνται μετὰ στο-

δρότητος Ἄν δὲ εἰς τὴν ὁρμὴν των συμβῆ νὰ λάβῃ κάμμία ἐξ αὐτῶν ἐπικίνδυνον κτύπημα εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ στήθος, καὶ ἀποθάνῃ ἀμέσως, ἢ κατὰ συνέπειαν τοῦ κτυπήματος, εὐθὺς ἢ φονεύτρια εἶναι ἡναγ. κασμένη νὰ λάβῃ τὴν φυγὴν μετὰ τῆς οἰκογενείας της, καὶ ν' ἀναχωρήσῃ εἰς ἕτερον μέρος. Πολλάκις εἰς τοιαύτην περίστασιν οἱ γονεῖς μένουσι δύο ἢ τρία ἔτη μακρὰν τῆς χώρας των, φοβούμενοι τὴν ἐκδίκησιν τῶν γονέων τῆς φονευθείσης. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμως ζητοῦσι νὰ ἐπιστρέψωσι, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθωσι νὰ λάβωσι τὴν συγχώρησιν ἀπὸ τὴν ἀδικηθεῖσαν οἰκογένειαν ἣτις ἐπιμόνως τὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἐκχυθέντος αἵματος ἀπαιτεῖ. Ὁ συνήθης τρόπος πρὸς ζήτησιν τῆς συγχωρήσεως εἶναι οὗτος. Ὁ πατὴρ τῆς φονευτρίας περιτυλίξας εἰς τὸν τράχηλον τὸ Μολλαῖ ἢ χράμιόν του (φόρεμα) τὴν παρουσιάζει ἐνώπιον τῆς μητρὸς τῆς φονευθείσης, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ πέντε ἐξ κομμάτια πανίου βαμβακικοῦ τῆς Ἰνδίας, ἅτινα ὑποθέτονται ὅτι μέλλουσι νὰ καλύψωσι τὸ σῶμα τῆς θυγατρὸς του, ἂν ἡ μήτηρ τῆς φονευθείσης δὲν τὴν συγχωρήσῃ. Ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας, ὁ πατὴρ θέτει ἐν κομμάτιον πανίου ἐπὶ κεφαλῆς τῆς θυγατρὸς ἐνώπιον τῆς μητρὸς της, ἣτις φαίνεται ὅλως διόλου καταβυθισμένη εἰς ὑπερβολικὴν θλίψιν.

Ἡ μήτηρ τῆς φονευτρίας ἐρωτᾷ πρῶτον ἐπανελημμένως τὴν θυγατέρατης: Ἰν τι βί ντι;— εἶσαι θυγάτηρ μου; Βίντακ, Βίντακ, θυγάτηρ σου εἶμαι, θυγάτηρ σου εἶμαι, ἀποκρίνεται ἐκείνη· ἔπειτα δ' ἀποτεινομένη, ἢ αὐτὴ πρὸς τὴν μητέρα τῆς φονευθείσης, λέγει· Ἐγὼ θέλω κάμειν διὰ σέ ὅ,τι ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἢ ἀποθανοῦσα.— Ἐγὼ θέλω ὑπάγειν εἰς τὸ ὕδωρ, θέλω ὑπάγειν εἰς τὸν ἀγρὸν, θέλω ὑπάγειν νὰ συνάξω ξύλα, θέλω σοῦ μαγειρεῦναι, καὶ θέλω φροντίζειν διὰ σέ, ὡς δι' ἰδίαν μου μητέρα. Θέλω ὑπακούειν εἰς ὅ,τι με προστάξῃς, καὶ κατ' ὅλα θέλω σέ εἰσθαι εὐπειθής. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅτι

δυνῶ νὰ σοὶ κάμω, θέλω τὸ κάμειν, ὡς νὰ ἤμην γνησία θυγάτηρ σου καὶ θέλω σέ ὑπακούει νύκτα καὶ ἡμέραν.”

Συνήθως εἰς τοὺς λυπηροὺς τούτους λόγους καὶ τὰς ἰκεσίας, τὸ μῖσος καὶ ἡ ἔχθρα καταπραΰνονται, καὶ ἡ συγχώρησις δίδεται ἀμέσως. Τότε δὲ ὁ πατὴρ χαίρων διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς θυγατρὸς του, ἐκβάλλει ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτῆς τὸ Μουλλάϊ του καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε θέσει ἐπὶ κεφαλῆς της πανίον, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκόν του, παραλαμβάνων καὶ τὰ προῖρηθέντα πανία. Ἀκολουθῶν δὲ στέλλει εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς τῆς φονευθείσης μίαν ἀγελάδα διὰ νὰ τὴν θυσιάσῃ εἰς τὸν τάφον τῆς θυγατρὸς της, ἢ νὰ τὴν διατηρήσῃ πρὸς χρῆσιν της. Στέλλει δ' ἀκόμη καὶ χρήματα ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς του.— Συνήθως δὲ καὶ πολλοὶ φίλοι πορεύονται μετὰ τοῦ πατρὸς διὰ νὰ ζητήσωσι τὴν συγχώρησιν, μετὰ τὴν ὁποῖαν συγχαίρουσιν ἅπαντες καὶ λέγουσι τὸ Φ α τ ἄ χ, (*) μετὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν οἶκόν των, δοξολογῶντες τὸν Θεὸν με τὰς λέξεις Μι ν α λ ἄ χ καὶ Ἀ λ λ ἄ χ—Κ ε ρ ῖ μ.

Ἐνίοτε εἰς παρομοίας περιστάσεις, ἡ μήτηρ τῆς φονευθείσης κινουμένη ἐξ ὑπερβολικῆς θλίψεως, ἐφορμᾷ ὡς μανιώδης κατὰ τῆς φονευτρίας, καὶ ζητεῖ νὰ τὴν κατασπαράξῃ· ἀλλ' οἱ παρόντες ἐμβαίοντες ἐν τῷ μέσῳ ἀγωνίζονται νὰ τὴν καθησυχάσωσι, καὶ οὕτω σύρουσι τὴν δυστυχῆ ἐκ τῆς μητρικῆς ἐκδικήσεως.

—0—

Ο ΑΜΠΟΥΣ—ΧΑΝΙΦΑΧ.

Ὁ Ἄμπους—Χανιφάχ ἦτον εἰς τῶν περιφημοτέρων διδασκάλων τῆς Ἰσλαμικῆς θρησκείας καὶ ἀρκετὰ ἐπίσημος διὰ τὴν πραότητα τῆς ψυχῆς του. Ῥαπισθεῖς ποτε εἰς τὸ πρόσωπον παρά τινος ἀχρείου, οὐχὶ μόνον δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ ἰκανοποίησιν διὰ τοῦτο, ἀλλὰ

[*] Σουρέϊ Φατᾶχ ἢ Φατιχᾶ. ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ Κορανίου, κυρίως ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

καὶ στραφεῖς, ἀφελῶς εἶπε πρὸς αὐτόν, “ Ἡδυνάμην νὰ σὲ τιμωρήσω καὶ μόνος διὰ τὸ κίνημά σου τοῦτο, ἀλλὰ δὲν θέλω σοὶ κάμει τίποτε. Ἡδυνάμην νὰ σ’ ἐγκαλέσω εἰς τὸν Χαλέφην, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ γείνω ἐγκαλεστής. Ἡδυνάμην εἰς τὰς πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις καὶ ἰκεσίας μου ν’ ἀναφέρω τὴν ὕβριν σου ταύτην, ἀλλὰ σὲ συγχωρῶ ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ παρκαλῶ τὸν ὕψιστον ἵνα μὴ στήσῃ σοι τὴν ἀμαρτίαν ταύτην. Ἡδυνάμην, τέλος, τὴν τρομερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως νὰ σ’ ἐκδικηθῶ, ἀλλ’ ἐγὼ ἐξ ἐναντίας καὶ δὲν θέλω στέρξει νὰ ἐμβῶ εἰς τὸν Παράδεισον ἄνευ σοῦ !!

ΙΟΥΔΑΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ.

—0—

Οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὰς παραδόσεις των ἀναφέρουσι τὸν ἀκόλουθον περὶ τοῦ Ἀβραὰμ μῦθον.

Παρθρησιασθεῖς ποτε ὁ Ἀβραὰμ ἐνώπιον τοῦ τυράννου Νεβρώδ, ἐβιάζετο παρ’ αὐτοῦ ὥστε νὰ προσκυνήσῃ τὸ πῦρ. “ Μέγιστε Βασιλεῦ, τὸν εἶπεν ὁ πατὴρ τῶν πιστῶν, δὲν ἤθελεν εἰσθαι προτιμότερον νὰ προσκυνήσω τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ ἰσχυρότερον τοῦ πυρός ὡς ἔχον τὴν δύναμιν τοῦ νὰ σβύῃ αὐτός;— Πολλὰ καλὰ, εἶπεν ὁ Νεβρώδ, Προσκύνησον τὸ ὕδωρ.— Συγχωρήσόν μοι, εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, στοχάζομαι ὅτι καλῆτερον εἶναι νὰ προσκυνήσω τὰ νέφη, ἅτινα εἶναι ἰσχυρότερα, διότι ταῦτα φέρουσι τὸ ὕδωρ καὶ ρίπτουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς γῆς.— Προσκύνησον τὰ νέφη, εἶπε τεταραγμένος ὁ Νεβρώδ, ἅτινα ὁμολογεῖς ὅτι ἔχουσι τὴν ἰσχύϊν. Ἀλλ’ ἂν ἡ ἰσχύς πρέπη νὰ ἦναι τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μου, ἢ προτίμησις, εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, ὀφείλεται εἰς τὸν ἄνεμόν, ὃς τις δύναται νὰ μεταφέρῃ ἔνθεν καὶ κεῖσε τὰ νέφη.— Βλέπω, εἶπεν ὁ Νεβρώδ, ὅτι δὲν θέλομεν ἔχει καλὸν τέλος μὲ τὸν φλύαρον τοῦτον. Προσκύνησον τὸν ἄνεμον, καὶ θέλομεν σοὶ συγχωρήσειν ὅλας τὰς ἀνοήτους σου προτάσεις.— Μὴ παροργίζεσαι, βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ, δὲν δύναμαι νὰ προσκυνήσω

οὔτε τὸ πῦρ, οὔτε τὸ ὕδωρ, οὔτε τὰ νέφη, οὔτε τὸν ἄνεμον, οὔτε κἀνὲν ἀπὸ τὰ ὅσα σὺ ὀνομάζεις Θεοῦς. Ἡδυνάμεις τὴν ὁποῖαν αὐτὰ ἔχουσι, πηγάζει ἐξ ἐνός Ὁντος, οὐ μόνον Παντοδυνάμου, ἀλλὰ καὶ πανοικτίρμονος, καὶ παναγάθου Δημιουργοῦ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Καὶ αὐτὸν μόνον θέλω προσκυνήσει· καὶ αὐτὸν μόνον θέλω λατρεύειν.— Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν θέλεις νὰ προσκυνήσῃς τὸ πῦρ, εἶπε μετὰ θυμοῦ ὁ τύραννος, ἀμέσως θέλεις αἰσθανθῆναι τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν. “ Εὐθύς δὲ διέταξε νὰ ριφθῇ ὁ Ἀβραὰμ εἰς καιομένην κἀμινον, ἀλλ’ ὁ Θεὸς ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν φλογῶν τοῦ πυρός, καὶ τὸν ἀπεκατέστησε πηγὴν εὐλογίας εἰς πολλὰ ἔθνη.

—000—

ΤΟ ΦΟΥΝΤΩΜΕΝΟΝ ΚΗΡΙΟΝ.

—0—

Τὸν καιρὸν τοῦ Μαθουάλα ἢ καὶ πρότερον ἀκόμα, Τόσον τόσον δὲν θυμοῦμαι, ὅτε ὅλα εἶχαν στόμα, Καὶ αἱ πέτραι καὶ τὰ σπίτια, τὰ παλάτια καὶ τὰ ξύλα, Τὰ βουνα, τὰ περιβόλια καὶ τὰ δένδρα μὲ τὰ φύλλα, Τότε ὅτε συνωμίλου καὶ οἱ γάτοι καὶ οἱ σκύλοι, Καὶ ἐν γένει κάθε ζῶον. . . Τότε, λέγω, καλοὶ φίλοι, Ἐν κηρὶ ἔς τὸν κηροστάτην, ἐνῶ ἦτον ἀναμμένον Ἀπὸ τὸ πολὺ φυτύλι, ἐπειδ’ ἦτο φουντωμένον, Κ’ ἀπ’ αὐτὸ τῆς Οἰκουμένης ἀπαξάπας ὁ Ὅριζον Τὸ φῶς ὅλον ὅτι παίρνει τὸ τρισάθλιον νομίζον,

Ἐφουντώθη. . . .

Ἐφουσκώθη. . . .

Κ’ ἤρχισε μ’ ἀλαζονεῖαν τέτοια λόγια νὰ κομπάζη, Ποῖος ἄλλος ὡς ἐμένα, τόσας χάριτας, φωνάζει, Ποῖος ἔχει; Ποῖος φωτίζει; Καὶ ποῖος λάμπ’ εἰς τὰς οἰκίας,

Εἰ μὴ μόνον σπινθὴρ ἓνας τῆς ὠραίας μου φωτίας; Ποῖος ἄλλος ὡς ἐμένα εἰς τὸν κόσμον προτιμᾶται,

Κ' εἰς λαμπράς διασκεδάσεις καὶ εἰς τοὺς χοροὺς τιμᾶται;
 Ω' πῶς φέγγει τὸ κορμίμου! Ποία χάρις!! Τίλαμπρότης!!
 Ἄλλ' ἐνώ οὕτως ὠμίλει τὸ ζαβόν... τί ματαιότης!
 Τὴν οὐράντου, τὸ κεφάλι, ἐχαμήλωσε κομματί,
 Κ' ἀλαξονικῶς ἐμβλέψας καὶ αὐτὸν τὸν κηροστάτη
 Ἀ'θλιέμου κηροστάτη! Κομματάκι δὲν μιμῆσαι,
 Πῶς νὰ λάμψῃς ὡς ἐμένα καὶ ἐσὺ νὰ μὴ κινήσῃς;
 Αἶ! Καῦμένε!

Μουντωμένε!!...

Οἱ στυλπνοὶ ἀδάμαντές σου τί σὲ ὠφελοῦν οἱ τόσοι;
 Καὶ τί δύνατ' ὁ χρυσός σου ὁ πολὺς αὐτὸς νὰ δώσῃ;
 Ἔτσι στέκεις... Ἔτσι σ' ἤνθα... Ἔτσι πάγω νὰ σ' ἀφήσω...
 — Ἀ! φοβοῦ ξεμυαλισμένον μὴ τὸν πόδα μου κινήσω,
 Εἶπ' εὐθὺς ὁ κηροστάτης μὲ φωνὴν πολλὰ πραεῖαν,
 Μὲ γαληνιαῖον πνεῦμα, καὶ μὲ ἔκφρασιν μετρίαν,
 Καὶ χαθῆς ἐξ ὀλοκλήρου καὶ Ἔσὺ καὶ ἡ φωτιά σου,
 Κκι δὲν μείνης οὐδὲ ἔχνος, οὐδὲ ἔχνος τῆς σκιαῆς σου.

Ναί, ὦ φίλεμου, σὲ λέγω κομματάκι συλλογίσου
 Κ' αὕτη ἡ λάμψις σ' ἐνθυμήσου,
 Μετ' ὀλίγον θέλει τεινεῖν ὄλον νὰ σ' ἐξουδενώσῃ,
 Κ' εἰστάς φλόγας σου μὲ στάκτην μεμιγμένας νὰ σὲ χύσῃ,
 Ἄλλὰ ὁ ἐμὸς ἀδάμας εἰς αἰῶνας θέλει μένει,
 Κι ἂν ποτὲ καὶ τὴν μορφήνμου νὰ ἀλλάξῃ τις θελήσῃ,
 Τότε στέμμα βασιλέως τὸ κορμίμου θέλει γένει
 Ἦ καλλιπαρείου νέας τὸν λαιμὸν θέλει στολίσει.
 Σὺ δὲ τ' ἐφρα πλέον εἶσαι,
 Κ' εἰς τοὺς πόδας μ' ἐρρίμμενον μετ' ὀλίγον θὲ νὰ κεῖσαι.

Ἦ ΕΥΜΟΡΦΙΑ. Ὁ Διογένης εἶπεν ὅτι εἶναι
 συστατικώτερα ἐπιστολίου.— Ὁ Ἀριστοτέλης, δῶρον.
 — Ὁ Σωκράτης, ὀλιγοχρόνιος τυραννίς.— Ὁ Πλάτων,
 προτέρημα φύσεως.— Ὁ Θεόφραστος, σιωπῶσα ἀπά-
 τη.— Ὁ Θεόκριτος, ἐλαφαντίνη ζημία.— Ὁ Καρνεά-
 δης, ἀδορυφόρητος βασιλεία.—

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

Ὁ ὀλικὸς πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας τὸ 1820 ἦτο 30, 451, 187, τὸ 1831, ἦτο 32, 560, 934, καὶ τὸ 1836, ἦτοι κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπαριθμήσιν, 33, 340, 190 τὴν σήμερον πρέπει ν' ἀναβαίνει εἰς 35, 000, 000. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ 1836 γεννηθέντων ἦτο 979, 820 τῶν δὲ ἀποθανόντων 776, 700· γάμοι δ' ἐγέναν 274, 143. Ἀπὸ τὰς γενομένας κατὰ τὰ τελευταῖα 17 ἔτη ἀπαριθμήσεις φαίνεται ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν γεννωμένων ἀρρένων ὡς πρὸς τὰ θήλεα εἶναι καθ' ὅλην τὴν χώραν, ὡς 16 εἰς τὰ 15 διὰ τὰ νόμιμα τέκνα, καὶ 23 εἰς τὰ 22 διὰ τὰ νόθα. Εἰς ἐν δὲ νόθον τέκνον γεννῶνται 13.1 νόμιμα. Ὁ θάνατος τῶν ἀρρένων ὡς πρὸς τὰ θήλεα εἶναι ὡς 55 εἰς τὰ 54. Εἰς 131 περίπου κατοίκους γίγνεται κατ' ἔτος 1 γάμος καὶ 4 γένηαι. 4 δὲ σχεδὸν νόμιμα τέκνα γεννῶνται εἰς ἕκαστον γάμον, καὶ 1 θάνατος συμβαίνει περίπου εἰς 39 κατοίκους. 1 δὲ γένηαι συμβαίνει περίπου εἰς 32 κατοίκους. Ἡ δὲ ἀναλογία τῶν γεννῶν ὡς πρὸς τοὺς θανάτους εἶναι ὡς 10 πρὸς 8. Ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων αὐξάνει ἐν δέκατον κατὰ 17 ἔτη, ὥστε εἰς 126 ἔτη, κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν στατιστικὴν θέλει διπλασιασθῆν ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς Γαλλίας. Ἡ αὐξήσις δ' αὕτη κατὰ μέγα μέρος ἀποδίδεται εἰς τὴν εἰσαξίν τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν αἱ κατώτεραι τῶν πολιτῶν κλάσεις ἀπολαμβάνουσιν ἄνεσιν καὶ εὐτυχίαν μετὰ τὴν Γαλλικὴν Μετανάστευσιν.

— Ὁ ΑΔΙΑΚΡΙΤΟΣ ὁμοιάζει μ' ἐπιστολὴν ἀσφράγιστον, τὴν ὁποίαν ἕκαστος δύναται ν' ἀναγνώσῃ.
 — Ἡ μετρία ΑΣΤΕΙΟΤΗΣ εἶναι τὸ ἄλλας τῆς κοινωνίας· πολλάκις ὅμως ὁ ἀστεῖος εἶναι ἐπικίνδυνος, διότι θυσιάζει τὸν καλλήτερόν του φίλον εἰς μίαν καλὴν λέξιν.

ΓΝΩΜ. ΣΙΝΙΚΑΙ (Μεταφρ. ἐκ τοῦ Γαλλ).

Ἡ Ἀρετὴ κατέχει ὅλον τὸ πνεῦμα τοῦ σοφοῦ, καὶ τὸ κέρδος, τοῦ κακοῦ.— Ὁ φιλόσοφος εἶναι ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ πᾶν τὸ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἀρετὴν, καὶ ὁ κακὸς καὶ ἀμαθὴς πᾶν τὸ συμφωνοῦν μὲ τὰ συμφέροντά του.—Θέλεις νὰ περᾷς ὡς φιλόσοφος καὶ δὲν ἔχεις διόλου τὴν γενναϊότητα νὰ καλλιεργῆς τὴν ἀληθῆ σοφίαν.— μὲ ποιον δίκαιον ἰδιοποιεῖσαι τὸν τίτλον τοῦτον;

Ὁ σοφὸς εἶναι πρᾶος εἰς τὰς συνομιλίαις του καὶ φρόνιμος εἰς τὰς πράξεις του.—Ἐψιδύρισαν κατὰ σοῦ, σὲ ἐκακολόγησαν, τί θέλει σὲ χρησιμεύσει νὰ ὀργισθῆς; ἐνώσου μαλλον μετὰ τῶν κατηγόρων σου, ἐπίπληξαι σεαυτὸν διὰ τὰ σφάλματα τὰ ὅποια σὲ συκοφαντοῦσι, καὶ προσπάθησαι νὰ γένῃς ἐνάρετος.

Ὁ Νομοθέται! σεῖς τῶν ὁποίων ἡ φρόνησις καὶ ἡ σοφία πρέπει νὰ διακρίνωται ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους! προσέχετε εἰς τὴν ποιήν τὴν ὁποίαν διορίζετε κατὰ τοῦ ἐγκλήματος· οἱ νόμοισας ἀφοῦ ἀπαξ κηρυχθῶσι, πρέπει νὰ ἀκολουθῶνται· ἤθελεν εἶσθαι ἐπικίνδυνον νὰ τοὺς ἀφῆσθε ἀνευ πράξεως, ἤθελεν εἶσθαι πάλιν σκληρὸν νὰ τοὺς ἐκτελέσητε, εἰὰν αὐτοὶ ἦναι ἀπάνθρωποι.— Εἶναι σπάνιον νὰ ἴδῃ τις σοφὸν· τὸν βλέπει καὶ δὲν ὠφελεῖται ἀπὸ τὰ μαθήματά του.—Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ λάβῃ τις τὸ ἐλάχιστον τῶν ἄλλων· ἡ δυσκολία εἶναι νὰ δεχθῆς τὰς νοθεσίας καὶ ἐμπληξέεις των, χωρὶς νὰ τὰς ἀφήσῃς νὰ τρέχωσιν ὡς τὸ ὕδωρ. Αγαπᾷς τοὺς σοφοὺς καὶ δικαίους ἀνδρας; σέβουσαι τοὺς γονεῖς σου; εἶσαι ἔτοιμος νὰ χύσῃς τὸ αἷμά σου ὑπὲρ τῆς πατρίδος σου; ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ. Γνωρίζεις τὰ χρέη τῆς φιλίας; φοβεῖσαι μήπως τὰ παρατρέξῃς; εἶσαι ἀληθὴς εἰς τὰς ὁμιλίαις σου; ἔχεις καλὴν πίστιν εἰς τὰς πράξεις σου; ὕπαγε δὲν ἠμπόρεις νὰ ἔχῃς καλλιτέραν ἄλλην σπουδὴν· σὲ εὕρισκω πολυμαθέστατον ἀνδρα.— Εἰὰν ἀμφιβάλλῃς διὰ τὴν δικαιοσύνην πράξεως τινὸς πρέπει νὰ ἀπέχῃς ἀπ' αὐτήν.—Νὰ ἀγαπᾷ τις τὴν δόξαν, νὰ φοβῆται τὴν ἐντροπήν, καὶ νὰ μὴν ἀνδίσταται εἰς τὴν κακίαν, εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ κατοικῇ εἰς τὸ μέσον λίμνης, ἐνῶ φοβεῖται τὴν ὑγρασίαν. Οἱ παλαιοὶ σοφοί, οἱ περίφημοι ἐκεῖνοι ἀνδρες τὰ μεγάλα προτερήματα τῶν ὁποίων ἐξέπλεξην ἄλλοτε τὴν οἰκουμένην, δὲν ἦσαν ἄλλο, εἰμὴ ἀνθρωποὶ. Δὲν εἶμαι καὶ ἐγὼ ἀνθρωπος; δὲν ἔμπορῶ νὰ τοὺς μιμηθῶ καὶ ν' ἀποκατασταθῶ ἴσος μ' ἐκείνους; διατὶ νὰ κυττάζω τὴν δόξαν των μὲ ὄμμα δειλὸν, ἐνῶ δύναμαι νὰ ἰψώσω ἑμαυτὸν εἰς εἰς τὰς ἀρετάς των;

Τὰ τέκνα τὰ ὅποια διῦσχυρίζονται νὰ μᾶς ἐκπλήξωσι διὰ τοῦ πνεύματός των ὁμοιάζουσι συχνάκις μ' ἐκεῖνα τὰ φυτὰ τῶν ὁποίων τὰ ἀνθη εἶναι διπλᾶ, καὶ τὰ ὅποια δὲν δίδουσι καρπὸν.— Καλὸν βιβλίον καὶ καλὴ συναναστροφὴ δύνανται νὰ ὠφελήσωσιν, ἀλλὰ τὸ καλὸν παράδειγμα ὁμιλεῖ βητορικώτερον εἰς τὴν καρδίαν.

Ἀπόστολος Δαυηλίδης